

SHTOJCA 2

APLIKACION PËR DHËNJEN E LEJËS MJEDISORE		
1. TE DHËNAT E PËRGJITHSHME		
1.1.	Të dhënat për Operatorin	
1.1.1.	Emri i subjektit	SKY GROUP SGS SH.P.K.
	Vendi	Prishtinë
	Adresa	Ulpiana Rr.Bul.i Dëshmorëve, H.II, Kati I nr.5, .
	Nr. i tel./fax	+38349500080
	E-mail	viganfetahi@hotmail.com
1.1.2.	Numri i regjistrimit të biznesit, data e regjistrimit	810820680; regjistruar më: 17.10.2012, azhurnuar më: 13.12.2019
1.1.3.	Personi kontaktues për mjedis	Besim Rexhepaj
	Nr. i tel./fax	049325588
	E-mail	geo-consulting@hotmail.com
1.2. Të dhënat për impiantin		
1.2.1.	Emri i impiantit	Gurthyes, Licence Shfrytëzimi 2100/KPMM/2020
1.2.2.	Adresa e lokacionit të impiantit	Grejkoc p.n. Suharekë
1.2.3.	Informatat për mjedisin- ndikimet nga kryerja e aktiviteteve	Ndikimet në ajër Në aktivitetin e shfrytëzimit të gurit të fortë - harcburgitit, si ndikim negativ në mjedis shprehet në ajër. Vlerësohet se nga teknologjia në prodhim, lirohen grimcat e mëdha të pluhurit të cilat tentojnë të gravitojnë për shkak të peshës së tyre në drejtim të tokës, dhe depozitohen në afërsi të gurëthyesit, kurse pluhurat me përbërje të elementeve kimike që posedon vetë lënda minerale, thërmitë më të vogla të cilat i bartë ajri për shkak të reliefit

	<p>dhe kushteve tjera mjedisore gravitojnë në distanca ma të largëta, kjo situatë e përshkruar, kishte me qenë pa përdorimin e masave për zvogëlimin e pluhurit.</p> <p>Ndotësit janë kryesisht pluhurat që barten me anë të erës, por duke iu falënderuar formës së relievit, konfiguracionit të terrenit, largësisë si dhe pozitës së lokacionit ku është i vendosur gurëthyesi, bartja e pluhurit me anë të erës nuk arrin deri te vendbanimet e banuara më të afërta.</p> <p>Nga analizat shihet se përbërja e gurit harcburgit në shfrytëzim nuk përmban materie të rrezikshme për shëndetin e njeriut. Gjatë realizimit të procesit teknologjik shfrytëzimin e e gurit harcburgit, ndikime negative në ajër ndodhin edhe nga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pluhuri i cili lirohet çdo herë në momentin e minimin të masës shkëmbore të gurit harcburgit • Pluhuri i cili lirohet çdo herë në momentin e thyerjes së gurit harcburgit • Pluhurat të cilët lirohen nga mekanizmi ngarkues i materialit guror në automjetet transportuese. • Pluhurat të cilët lirohen nga rrugët jo të asfaltuara dhe sipërfaqet operacionale që ndodhën në afërsi të gurëthyesit. • Gazrat të cilat lirohen nga automjetet e transportit dhe ngarkimit. <p>Ndikimet në mjedis të gurthyesit, nuk do të analizohen se për to është bërë Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis dhe me marrjen e masave të parapara në VNM, ndikimet do të jenë të tolerueshme.</p> <p>Ndikimet në tokë</p> <p>Si ndikim negativ në tokë paraqitet deponimi i fraksioneve gurore të prodhuara dhe mbeturinat nga këto prodhime. Si ndikime kemi edhe mbeturinat e ngurta të cilat krijohen gjatë procesit të mirëmbajtjes dhe riparimeve të mekanizmave, mbeturinat e ndryshme organike dhe jo organike të cilat i krijojnë punëtorët. Ndikim tjetër me rëndësi në tokë paraqitet depozitimi i pluhurit i cili krijohet nga proceset teknologjike të cekura në</p>
--	---

		<p>pasusin e sipërm (ndikimet në ajër), si dhe ngjeshjen e tokës të cilën e shkaktojnë makinat punuese. Ndikimet nga mbeturinat e lëngëta të cilat shkaktohen nga derdhja e vajrave dhe derivateve të ndryshëm nga mjetet punuese gjatë furnizimit dhe ndërrimit të tyre.</p> <p>Toka (dheu) si element themelor natyror është kusht ekologjik për rritjen dhe ekzistimin e bimëve, toka është element për prodhimin e ushqimit dhe ekzistimin e ekosistemit malor të cilët janë të nevojshëm për arritjen dhe mbajtjen e bilancit, posaçërisht për mbajtjen e stabilitetit mjedisor.</p> <p>Ndikimet në ujë</p> <p>Ndikime negative në ujë gjatë realizimit të procesit teknologjik për thërrmimin e gurit harcburgit mund të shkaktohen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nga derivatet dhe vajrat e ndryshme të cilat derdhen në tokë nga makinat të cekura në pasuset e më sipërm të cilat me derdhjen e tyre në tokë ndikojnë në ndotjen e ujërave sipërfaqësore me rastin e të reshurave atmosferike si dhe në ndotjen e ujërave nëntokësore. • Nga derivatet dhe vajrat të cilat krijohen ne ofiçinën e riparimit te mjeteve ngarkuese dhe transportuese, si dhe nga motorët dizel të vendosur ne gurthyes dhe sitat vibruese. • Nga vajrat dhe lubrifikantët e ndryshëm që derdhën nga pajimet dhe stabilimentet prodhuese si dhe nga mirëmbajtja dhe riparimi i tyre. • Mbeturinat e ngurta të cilat krijohen gjatë procesit të mirëmbajtjes dhe riparimeve të makinave ngarkuese dhe transportuese. • Mbeturinat e ngurta dhe të lëngëta të cilat krijohen gjatë mirëmbajtjes dhe riparimeve të pajimeve dhe stabilimenteve prodhuese. • Nga ujërat e zeza. • Pluhuri i cili bartet me anë të ujërave sipërfaqësor etj. <p>Ndikimi në Peizazh</p> <p>Lokacioni ku është i vendosur gurëthyesi me objektet përcjellëse, do të e merr pamjen e një vendi industrial. Peizazhi do të degradohet i cili me masat të cilat do të merren në mbarim të jetëgjatësisë së projektit, respektivisht pas kryerjes të rezervave të gurit harcburgit peizazhit do ti kthehet pamja në harmoni me gjendjen e përafërt të mjedisit</p>
--	--	--

rrethues. Këto masa do të arrihen me aplikimin e rikultivimit si masë për kompensim të shfrytëzimit.

Ndikimi në florë dhe faunë

Për shkak të proceseve operuese që zhvillohen në gurëthyes në gjatësinë kohore të operimit dhe në sipërfaqen operuese flora tërësisht do të shkatërrohet, e cila duhet të rikultivohet pas përfundimit të punëve prodhuese. Fauna nuk do të dëmtohet fizikisht për arsye se do të largohen nga regjioni i veprimtarisë prodhuese dhe do të zhvillohet në terrenin e përafërt që i përshtatet faunës.

Siç është cekur edhe në pasuset e më larta gurthyesi është e vendosur në afërsi të lokacionit të minierës për eksploatimin e gurit harcburgit, prandaj në lokacionin e lartshënuar nuk gjenden ekosisteme me vlera natyrore të rëndësishme.

Mirëpo sipas gjendjes faktike në teren respektivisht në lokacionin e caktuar ku është e vendosur gurthyesi, nuk do të kemi zhdukje të vegjetacionit pos nga sipërfaqet nën objekte dhe nën hapësirat punuese kjo do të thotë se kemi të bëjmë me koncentrim të vogël të ndotësve. E njëjta do të vlente edhe për faunën që do të thotë se nuk pritet që gurthyesi të ketë ndikime negative në faunën.

Ndikimet në vendbanime dhe popullatë

Nga zhvillimi i aktivitetit prodhues në këtë lokalitet për shkak të pozitës dhe largësisë nga vendbanimet si që e kemi cekur në pasuset e më parme, nuk do të ketë nevojë të bëhet zhvendosja e asnjë ndërtese banuese e as ndërtesave tjera ndihmëse.

Zhvillimi i veprimtarisë prodhuese në këtë lokalitet pak të zhvilluar, ka një rëndësi të veçantë për popullatën e këtij rejonit. Pronari i Kompanisë SKY GROUP SGS për të zhvilluar veprimtarinë e vet ka të punësuar një numër të punëtorëve, kryesisht nga popullata vendase. Guri harcburgit i cili thërrmohet nuk përmban materie të rrezikshme përpos pluhurit për shëndetin e njerëzve. Prandaj si u cek më lartë në aspektin e punësimit do të ketë ndikime pozitive.

Ndikimet nga Zhurma

Me termin zhurmë nënkuptojmë çdo tingull niveli i të cilit nuk kalon vlerat e caktuara me ligj. Zhurma krijohet nga automjetet transportuese, mekanizmit dhe pajimeve gjatë punës të gurthyesit, koha e veprimit të zhurmës është në funksion të angazhimit të pajimeve, gjegjësisht orarit të punës.

Në lartësinë e zhurmës ndikojnë rrjetat e pa forcuar dhe të dëmtuara, lidhëset filetove, saldimet e pëlcitura, mos lubrifikimi i kushinetave, vibrimet e sitave, shtrëngimi jo i rregullt i lidhëseve (rrypave) etj. Për arsye të zvogëlimit të nivelit të zhurmës në përputhshmëri me mundësit teknike duhet në mënyrë kontinuele të përcillen këto burime potenciale të krijimit të zhurmës.

Zhurma, si element në teknologjinë e prodhimit ka një karakter lokal dhe pa ndikim në zonat e banuara.

Zhurma vjen si rezultat i aktivitetit të procesit teknologjik, nga makinat gjatë procesit të ngarkimit, transportit, mirëpo për shkak të pajimeve teknologjike dhe atyre transportuese e ngarkuese që janë prodhime të reja niveli i zhurmës është nën kufijtë e lejuar me standarde. Me shfrytëzimin e pajimeve prodhuese në bazë të standardeve të zakonshme maksimumi i zhurmës në burim është 90 dB.

Zhurma për zonën e banuar është plotësisht në kufijtë e standardit dhe gjatë ditës nuk kalon 50 dB, kurse gjatë natës nuk punohet.

Pasqyrë tabelore e nivelit të zhurmës në varësi nga distanca.

Zhurma	Distanca (m)			
	10	50	100	500
90db –niveli për pajisje moderne	59	45	39	25

Ndikimet në raste të aksidenteve mjedisore

Pasi që aktiviteti i gurëthyesit dhe pajimet tjera përcjellëse janë mire të projektuara, të vendosura dhe të monitoruara nga ekspertët e lamive përkatëse dhe njëherit kur dihet se brenda veprimtarisë prodhuese nuk kemi të bëjmë me materie të rrezikshme për mjedisin, dhe duke pasur parasysh kapacitetin e prodhimit, aksidente mjedisore të mëdha nuk mund të ndodhin. Aksidentet të cilat mund të ndodhin, mund të jenë të natyrës së ndryshme dhe mund të ndodhin në çdo etapë të proceseve teknologjike në punishte si:

	<ul style="list-style-type: none"> • Nga rrjedhjet e ndryshme të lëndëve djegëse dhe lubrifikuese • Nga mekanizmi punues (mundësia e ndezjes) • Nga mekanizmi punues mundësia e përcitjes së gypave hidraulik • Nga aksidentet e mundshme në komunikacion gjatë transportit të fraksioneve të prodhuara.
--	--

2. PËRMBLEDHJE E TË DHËNAVE MBI VEPRIMTARINË		
2.1.	Përshkrim i aktivitetit për të cilën kërkohet Leja Mjedisore	
2.1.1.	Skema e procesit teknologjik	Shih shtojcat me numër rendor 12 dhe 13
2.1.2.	Përshkrim i pajisjeve dhe fazat e procesit teknologjik	<p>HAPJA E MINIERËS DHE DINAMIKA E SHFRYTEZIMIT</p> <p><i>Hapja e minierës</i></p> <p>SKY GROUP SGS SH.P.K., Eksploatim i gurit harcburgit në Grejkoc K. Suharekë shikuar nga pozita e saj i takon tipit të minierave sipërfaqësore të thelluar përjashtimisht etazha e parë i përket tipit të minierës së ngritur dhe përbëhet prej 6 shkallëve.</p> <p>Ne hapjen e minierës faktorët që kanë ndikuar janë :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kushtet topografike të terrenit - Sasia e mineralit që duhet të shfrytëzohet - Mundësia e ekzistimit të me shumë fronteve të punës - Mundësi të kalimit në palosje të brendshme - Faktori i sigurisë dhe masat e sigurisë për ambient pune të sigurt.

Shkallët duhet të punohen me një lartësi përfundimtare duhet të jetë $h = 25$ m dhe gjerësia e bermës min. 15m..

Parametrat e punës dhe aktivitetit mineral duhet ti u përshtaten parametrave të lartë cekura.

Kapaciteti i gurores është paraparë të jetë me dy tipa të ekskavatorëve me lugë ngarkuese me sistem transporti me dy kamion me masë vëllimore 10 m^3 .

Principi i mihjes dhe i ngarkimit do të bëhet në at formë që mos të pengohen dhe mos të krijohen hapësira të ngushta manovruese dhe të krijohet hapësira për manovrim dhe lëvizje të pa penguar të makinave ngarkuese –transportuese.

Vajtja dhe ardhja e një mjeti transportuese apo vonesat në intervale kohore ngarkim-transport –shkarkim ,transport-ngarkim-transport, shkarkim-transport-ngarkim mund të krijohen intervale të mira për ngarkuesit që gjatë kësaj periudhe të krijohen rezerva mihje që procesi i ngarkimit mos të vonohet si pasoj e ngarkimit.

Koha efektive e një ekskavatori në mbushje

$$T = t_m + t_{mb} + t_m + t_z = 20 + 40 + 20 + 20 = 100 \text{ sec} = 1,40 \text{ ose e përvetsuar } 2 \text{ min.}$$

Ku janë:

t_m - Koha e manovrimit të lugës ngarkuese 20 sec.

t_{mb} - Koha e manovrimit të mbushjes së një luge 40 sec

t_z – koha e manovrimt në zbrazje 20 sec

Kapaciteti i një eskavatori do të jetë:

$$Q_l = 1.8 \text{ m}^3$$

ku janë;

Q_l - kapaciteti i lugës

Kapaciteti i një kamioni $Q_k = 10 \text{ m}^3$

Llogaritja e Kapacitetit është marrëdhënia e përgjithshme midis prodhimit normës, kohës së ciklit. Pasi të llogaritet kjo, llogaritja e kapacitetit është fare e thjeshtë dhe mund të kalkulohet si:

kapaciteti i prodhimit = kapacitetin \times (nr. i cikle / njësi kohe)

$$= 10 \cdot \left(\frac{7.8}{100 \text{sec}} \right) = 0.8$$

Kapaciteti i prodhimit $\text{m}^3/\text{minutë}$ duke mos llogaritur edhe kohën e manovrimit e cila merret nga faktori i manovrimit .

Nga kjo del se një kamion i nevojitet kohë prej 16 minuta por kësaj i shtohet edhe koeficienti i manovruesit kemi diku rreth 20 minuta.

Koha e vajtje-ardhje për rrugë 1200 m një kamioni është 20 minuta atëherë fitojmë:

Për 1h kemi 3 turne kapacitet me ngarkesë $10 \text{ m}^3 : 3 \times 10 = 30 \text{ m}^3/\text{h}$

Kapaciteti ditor i prodhimit :

$$Q_{\text{dit}} = 30 \text{ m}^3/\text{h} \times 8 = 240 \text{ m}^3/\text{ditë}$$

Kapaciteti mujor:

$$Q_{\text{mujor}} = 240 \times 22 (\text{ditë efektive}) = 5280 \text{ m}^3/\text{muaj}$$

Kapaciteti vjetor:

Kur të gjithë faktorët e efikasitetit të konsiderohen atëherë produktiviteti apo norma =

prodhimi \times koha efektive-orari

$$Q_{\text{vjetor}} = 240 \times 220 (\text{ditë brenda viti}) = 52,800 \text{ m}^3/\text{vit}$$

ose përvetësohet varësisht nga kushtet sezonale $50,000 \text{ m}^3/\text{vit}$

Kapaciteti i prodhimit të kompanisë SKY GROUP SGS SH.P.K.

Miniera duhet të parashihet të punohet në dy fronte pune me makineri prej dy ekskavator dhe tre kamionë

$$Q_{\text{vjetore}} = 50000 \times 2 = 100000 \text{ m}^3/\text{vit.}$$

Kapaciteti vjetor është 50000-100000 m³/vit

Koha e shfrytëzimit të minierës:

Me sistem një front pune:

$$T_{\text{ef minieres}} = Q_{\text{eks}} / Q_{\text{vjet}} = 300000 \text{ m}^3 / 50000 \text{ m}^3/\text{vit} = 6 \text{ vite}$$

Me sistem dy fronte pune :

$$T_{\text{ef minieres}} = Q_{\text{eks}} / Q_{\text{vjet}} = 300000 \text{ m}^3 / 100000 \text{ m}^3/\text{vit} = 3 \text{ vite}$$

Hapja e shkallëve

Shkallët duhet të punohen me një lartësi prej h=10 m si ndërsa shkalla përfundimtare duhet të jetë h= 10 m .

Parametrat e punës dhe aktivitetit minerar duhet ti u përshtaten parametrave të lartë cekura pasi këtu kemi të bëjmë me pjesën ku miniera parashihet të eksploatohet me minim.

Kapaciteti i gurores është paraparë të jetë me dy tipa të ekskavatorëve me lugë ngarkuese me sistem transporti me dy kamion me masë vëllimore 10 m³ në të dy fushat ose të koncentrohen këto makineri në një rën fushë.

Principi i mihjes dhe i ngarkimit do të bëhet në at formë që mos të pengohen dhe mos të

krijohen hapësira të ngushta manovruese dhe të krijohet hapësira për manovrim dhe lëvizje të pa penguar të makinave ngarkuese –transportuese.

Hapja e shkallës së parë

Bën pjesë në tipin e shkallëve të zbritura, karakterizohet me lartësi të shkallës prej 10[m] punët për hapjen e kësaj shkalle dot fillojnë nga rruga e cila është projektuar . Kjo pjesë e hapjes përbën skajin e pjesës jugore të karrieres dhe fillimin e punëve për shfrytëzim

Punimet të cilat e karakterizojnë hapjen e kësaj shkalle janë:

- punimet e nxjerrjes
- punimet e stivimit e cila do të bëhet brenda fushës

Hapja e shkallës së dytë

Bën pjesë në tipin e shkallëve të thelluar, karakterizohet me lartësi të shkallës prej 10[m] punët për hapjen e kësaj shkalle dot fillojnë nga pjesa e kundërt veri-perëndimore dhe vepron si alternativ duke mos penguar aktivitetin. Qëllimi i kësaj hapje është që të përdoren rrugët e vjetra e cila i ka ndërtuar miniera më herët.

Punimet të cilat e karakterizojnë hapjen e kësaj shkalle janë:

- punimet e nxjerrjes
- punimet e stivimit e cila do të bëhet brenda fushës

Pasi të hapet shkalla e dytë fillon të përgatitet fusha për eksploitim në shkallën e parë

Llogaritja e shpim-minimit

Zgjedhja e llojit te lendes plasëse (LP)

Përcaktimi i parametrave të shpim plasjes bazohet në shpërndarjen e energjisë së plasjes së LP në formacionin shkëmborë, ku me që rast është shkaktuar nga konsumi specifik i LP. Transformimi i energjisë është në funksion të karakteristikave të LP që liron dhe të karakteristikave të formacionit shkëmbor i cili pranon këtë energji. Energjia e cila transmetohet është në varshmëri nga faktori i impedancave akustike η_1 (Impedance Factor) i cili shprehet përmes ekuacionit :

$$\eta_1 = 1 - \frac{(I_{lp} - I_{sh})^2}{(I_{lp} + I_{sh})^2}$$

ku:

η_1 -faktori i impedancave

I_{lp} -impedanca akustike e LP

I_{sh} -impedanca akustike e shkëmbit

Impedanca akustike e LP „ I_{lp} ” definohet si produkt i densitetit të LP „ ρ ” dhe shpejtësisë së detonimit „ D ”

$$I_{lp} = \rho * D$$

Impedanca akustike e shkëmbit definohet si produkt i masës vëllimore „ γ ” të shkëmbit dhe shpejtësisë së përhapjes së valëve nëpër shkëmb „ V ”

$$I_{sh} = V * \gamma$$

Në procesin e transmetimit të energjisë nga LP në formacionin shkëmbor, rëndësi të

veçante ka raporti i diametrit të birës së minës dhe diametri i ngarkesës së LP në birë i shprehur përmes faktorit të lidhjes (coupling factor).

$$\eta^2 = \frac{1}{e^{\frac{D_{lp}}{D_{bir}}} - (e - 1)}$$

ku:

η^2 - faktori i lidhjes

D_{bir} -diametri i birës së minimit [m']

D_{lp} - diametri LP [m']

e- numri i Neperit 2.718

Shfrytëzimi i energjisë së shpërthimit gjatë minimit, varet nga zgjedhja e drejt e LP. Sekundëgjatë ekzistojnë disa mënyra të përcaktimit të llojit të LP, mirëpo neve dot shfrytëzojmë mënyrën e ekuilibrimin e impedancave akustike të LP dhe shkëmbit.

$$v_{sh} \gamma = v_{LP} \gamma_{LP} f \quad [t/sm^2]$$

$$I_{sh} = I_{LP}$$

v_{sh} –shpejtësia e përhapjes së valave longitudinale

γ -Masa vëllimore e harcburgitit

v_{LP} –Shpejtësia e detonimit të LP

γ_{LP} - Densiteti i LP

f-Faktori i korekcionit (0.5-1)

Andaj impedanca akustike e shkëmbit (Ish) llogaritet

$$I_{sh} = v_{sh} \gamma_f \quad [t/sm^2]$$

$$I_{sh} = 2700 \cdot 2.67 \cdot 0.69$$

$$I_{sh} = 4974 \quad [t/sm^2]$$

Impedanca akustike e LP (ILP) llogaritet

$$ILP = v_{LP} \gamma_{LP} \quad [t/sm^2]$$

$$ILP = 4300 \cdot 1.1$$

$$ILP = 4730 \quad [t/sm^2]$$

Nga kushti i ekuilibrit të impedancave akustike përzgjedhja e lëndës plasëse dot jetë: nga LP Nitrat Amoni në gjendje pluhuri “AMONAL I PERFORCUAR” ose të ngjashëm.

Treguesit teknik të lëndës plasëse „Amonal i përforcuar”

Në vazhdim dot paraqesim tregueset teknik për LP në gjendje pluhuri .

Tab - Treguesit teknik për disa LP me bazë Nitrat Amonit

	AMONEKS 1	AMONEKS 2	AMONEKS 3	AMONAL PERFORCU. (pervetsuar)	AMONAL
Densitei [kg/m³]	1.05-1.1	1.05-1.1	1.0-1.05	1.05-1.1	1.0-1.05
Shpej.deton [m/s]	4100- 4300	3900- 4100	3600-3800	4100-4300	3900-4100
Vellim.gazra [l/kg]	935	976	1000	963	978
Ener.eplasj [kJ/kg]	4242	4132	4011	4292	4119
Transm. deton [cm]	4-8	4-7	4-6	4-8	4-7
Prove Trauzlit [cm³]	380-390	370-380	360-370	380-390	360-370
Temperat. Plas [°C]	2475.9	2454.3	2414.4	2567	2442
Presioni specif.[kbar]	>10	>10	>10	>10	>10
Bilanci i O₂ [%]	+0.87	+0.44	+0.64	+0.09	+0.2

Zgjedhja e diametrit te birës

Zgjedhja e diametrit te birës mund te bazohet ne :gjeometrin e minim , konsumit specifik te LP ,kapacitetin vjetor etj. Për rastin ton diametrin e birës se minave mund ta mbështesim ne madhësinë e copave te cilat mund te lajmërohen ,për këtë rast llogaritmi ne madhësinë e copave prej $D = 40[\text{mm}]$, me këtë rast lidhshmëria ne mes te copave te materialit dhe diametrit te birës mund te shprehet sipas relacionit

$$d=k D \quad [\text{mm}]$$

ku:

k-koeficienti i proporcionalit

D- diametri i copave te shkëmbit

Tab.3 Vlera e koeficientit te proporcionalitetit

	Karakteristika	k
1	Për shkëmbi me coptushmeri te vështir	0.1
2	Për shkëmbi me coptushmeri mesatare	0.2
3	Per shkëmbi me coptushmeri te lehet	0

$$d=0.2 \cdot 40$$

$$d=8.5[\text{mm}]$$

Diametri i përcaktuar ne këtë mënyrë i përgjigjët plotësisht diametrit te garniturës shpuese te përvesuar

Konsumi specifik i LP (lëndës plasëse)

Sot ne literaturë mund te hasim shumë metoda te përcaktimit te konsumit te LP ,si ato te përcaktimit ne mënyrë eksperimentale gjithashtu edhe atyre analitike, për rastin e gurores SKY GROUP SGS SH.P.K. do të aplikojmë metodën analitike te Pokrovsk-it për përcaktimin e konsumit te LP. Konsumi specifik i LP sipas Evetropov-it për minim ne shkëmbit harcburgit sillet (0.4 -0.65) [kg/m³]

$$q = 0.33q_1 f_o ve \quad [kg/m^3]$$

ku;

q ₁ -raporti i fortësisë se shkëmbit ne raport	0.1 f
f-fortësia e shkëmbit sipas prof. Protaogjakonovit	7,5
v-koeficienti i cili shpreh dendësinë e birave te minave	1.3
fo-koeficienti i cili shpreh strukturën e shkëmbit	1.5
e-koeficienti i cili shpreh aftësinë punuese te LP	0.89

$$q=0.33 \cdot 0.8 \cdot 1.3 \cdot 1.4 \cdot 0.89 [kg/m^3]$$

$$q=0.42 [kg/m^3]$$

Në funksion të shpërndarjes (transformimit) të energjisë nga LP në formacion shkëmbor përcaktimi i konsumit specifik i LP mund te behet sipas këtij relacioni:

$$\eta_1 \eta_2 \eta_3 \epsilon Q = VS \epsilon sh$$

$$q = \frac{S \varepsilon_{sh}}{\eta_1 \eta_2 \eta_3 \varepsilon} \quad [\text{kg/m}^3]$$

ku:

q- konsumi specifik i LP [kg/ m³]

$S = \frac{64}{D_{man}}$ shkalla e copëtimit të materialit të minuar

$\eta_3 = 0.15$ (breaking factor), faktori i copëtimit të shkëmbit.

ε_{sh} – energjia specifike sipërfaqësore në shkëmbi, e nevojshme për formimin e 1[m²] sipërfaqe të re dhe në funksion të indeksit punues të BONDIT të masës vëllimore të shkëmbit [MJ/m³]

ε -nxehësia e plasjes [MJ/kg]

$$q = 0.38 \text{ [kg/m}^3\text{]}$$

Andaj konsumi specifik i LP përvetësohet $q = 0.4 \text{ [kg/m}^3\text{]}$

Gjeometria e minimit

–Vija më e vogël e rezistencës mund te caktohet sipas S, Davidovit për minim me shumë radhë birash

$$W = 53 k_t d_{LP} \sqrt{\frac{\rho}{\gamma}}$$

ku: k_t -koeficienti i cili shpreh qarshmerin e shkëmbit (1-1.4)

$$w = 53 \cdot 1,2 \cdot 0,07 \sqrt{\frac{1,1}{2,67}}$$

$$W = 2.85 \text{ [m]}$$

Vija e rezistencës sipas Langefors-it përcaktohet nga ky relacion

$$W = \frac{d_{sh}}{33} \sqrt{\frac{\rho_{LP} e}{f_m k_u m}} \quad [m]$$

$$W = \frac{85}{33} \sqrt{\frac{1.1 \cdot 0.89}{0.4 \cdot 0.9 \cdot 1.3}} = 2.58 \quad [m]$$

ku:

W-vlera max e vijës më të vogël të rezistencës [m']

d-diametri i ngarkesës eksplozive në birë [mm]

ρ_{LP} - densiteti LP në birë 1.1 [g/cm³]

f_m – faktori i minimit (0,3 - 0,5)

k_u - koeficienti i ngjeshmërisë shkëmbit, 0,9

m– koeficienti dendësisë se birave te minimit. (1,25 - 1,35)

e-aftësia punuese e LP e përvetësuar 0.89

Përvetësohet: **W = 3 [m].**

Vija më e vogël e rezistencës mund të llogaritet edhe në bazë të diagramit :

distanca në mes të birave në rënd mund të llogaritet në bazë të jo gabariteve

$$a = (3 - 5) D \quad [m].$$

$$a = (3 - 5) 0,7$$

$$a = (2,1 - 3,5)[m]$$

kurse në bazë të vijës më të vogël të rezistencës distanca në mes të birave sipas Langefors-it do të jetë:

$$[a = m \times w]$$

m – koeficient i përafrimit të birave (0,75 – 1,5).
Distanca në mes të rendeve “b” caktohet:

$$b = (0,85 – 1,5) w$$

por kjo shpesh caktohet sipas Langefors-it do të jetë:

$$b = (2,55-4,5)$$

$$\mathbf{b = 3 [m]}$$

birat do të radhiten në formë të fushës se shahut me dimensione
 $a \times b = 3 \times 3$

-Thellësia e tejshpimit llogaritet nga relacioni sipas Langefors-it :

$$l_{tc} = 0,33 w$$

$$l_{tc} = 0,99 [m] \text{ përvësohet } \mathbf{l_{tc} = 1 [m]}$$

gjatësia efektive e shpimit do të jetë sipas Langefors-it:

$$L_{sh} = l_{tc} + h / \sin \alpha$$

h – lartësia e shkallës $h=10[m]$

l_{tc} – tejshpimi që ndryshon në raport me largësinë e rëndit të birave nga sheshi

Gjatësia efektive e shpimit sipas Langefors-it për rende do të jetë:

$$L_{sh} = 1 + 10 / \sin 70^\circ$$

$$\mathbf{L_{sh} = 10,64[m]}$$

Përcaktimi i gjatësisë minimale e taposjes së birës, caktohet sipas Langefors-it nga relacioni:

$$l_t = 1.0 w$$

$$l_t = 1.0 3$$

$$l_t = 3 \text{ [m]}$$

Vëllimi i materialit të minuar llogaritet sipas Langefors-it

$$V_s = h a w / \sin 70^\circ \text{ [m}^3/\text{bir]}$$

$$V_s = 95.77 \text{ [m}^3/\text{bir]}$$

-Sasia e nevojshme e LP për një bir është

$$Q_{LP} = (L_{sh} - l_t) (d_b^2 \times \pi) / 4 \times (d_{LP} / d_b) \rho_{LP}$$

$$Q_{LP} = (10.64 - 3) (0.085^2 \times \pi) / 4 \times (0.07 / 0.085) \times 1100$$

$$Q_{LP} = 32.33 \text{ [kg/bir]}$$

-Konsumi specifik i LP:

$$q_{LP} = Q_{LP} / V = Q_{LP} / a \times b \times H = Q_{LP} / ((h / \sin 70^\circ) \times w \times a)$$

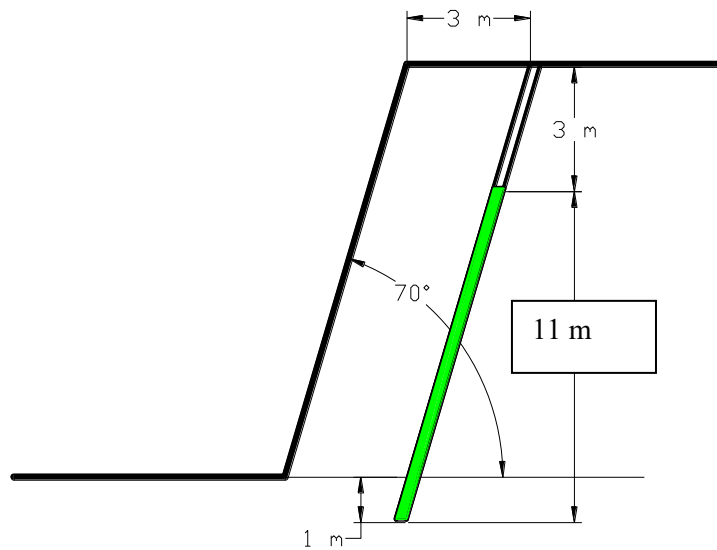
$$q_{LP} = 32.33 / 95.77 = 0.46 \text{ [kg/m}^3\text{]}$$

-Koncentrimi i lendes plasëse ne bire:

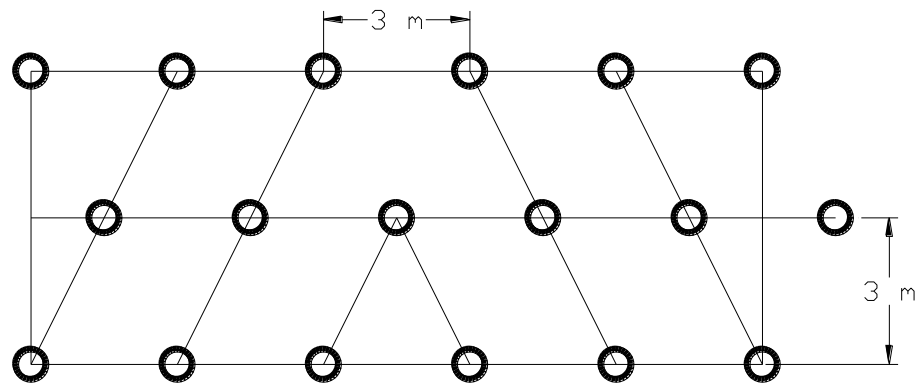
$$g_{PL} = (d_b^2 \pi \square) / 4 \rho_{LP} k_i \text{ (kg/m')}$$

$$g_e = (0.085^2 \pi) / 4 \times 1100 \times 0.80 = 4.98 \text{ [kg/m']}$$

		<p>$k_i = 0.80$ – koeficienti i mbushjes se birës me LP</p> <p>Intervali i ngadalësimit milisekondar, llogaritet në mënyrë orjentative sipas relacionit</p> $T_{opt} = (1.5 - 2) \times A_{xw} \quad [ms]$ <p>A- koeficienti i cili karakterizon mjedisin punues (3-8)</p> $T_{opt} = 1.6 \times 4 \times 3$ $T_{opt} = 20 [ms]$ <p>Përcaktimi ekzaktë i intervalit milisekondar të ngadalësimit bëhet në rrugë eksperimentale</p> <p>PS :sot me mjaft sukses janë duke u përdorur çekanët hidraulik të cilët mund të bëjnë copëtimin e copave me përmasa më të mëdha e për të cilat ka qenë nevojë e zbatimit të minimit sekondar ,prandaj rekomandojmë që për këtë fazë të procesit teknologjike të përdoren çekanët hidraulik .</p>
--	--	--

Shpimi dhe mbushja e një vrime me eksploziv si dhe taposja.

Format e kombinuara të lidhjes se fushës dhe përgatitjes për ndezje

Tab - Parametrat e shpim- plasjes për SKY GROUP SGS SH.P.K.

I	Karakteristika e shkëmbit	Smboli	Vlera
1	Shpejtësia e përhapjes së valëve longitudinale [m/s]	V	2700
2	Masa vëllimore [kg/m ³]	γ	2740
3	Energjia specifike sipërfaqësore [MJ/m ²]	ε_{sh}	0.00147
II	Karakteristikat e LP		
1	Shpejtësia e detonimit [m/s]	D	4300
2	Densiteti [kg/dm ³]	ρ	1.1
3	Energjia specifike [MJ/kg]	ε_{lp}	4.24
III	Karakteristikat e ngarkesës		
1	Diametri i birës së ngarkesës [m]	D_{bir}	0.085
2	Diametri i ngarkesës plasëse [m]	D_{ng}	0.07
3	Koeficienti i LP në birë	K_z	1.1
4	Koeficienti i taposjes	K_c	1
IV	Karakteristikat tjera		
1	Diametri i copës max [m]	D_m	0.7
2	Lartësia e shkallës [m]	H	15
3	Këndi i birës së minimimit 1 [°C]	α	70°
V	Karakteristikat tjera	simboli	vlera
1	Impedanca akustike e shkëmbit [kg/sm ²]	I_{sh}	4974
2	Impedanca akustike e LP [kg/sm ²]	I_{lp}	4945
3	Diametri i ngarkesës plasëse në birë [m']	D_{np}	0.07
4	Dendësia e ngarkesës plasëse në birë [kg/m ³]	$\Delta=$	902.7
5	Raporti i diametrave të birës D_{br} dhe D_{np}	D_{br}/D_{ng}	1.1
6	Shkalla e copëtimit të materialit	$S=64/D_{max}$	107
7	Faktori i impedancave	η_1	0.84
8	Faktori lidhës në mes LP dhe shkëmbit	η_2	0.78
9	Faktori i shkatërrimit	η_3	0.15

10	Konsumi specifik i LP [kg/m ³]	q	0.40
11	Vija max e rezistencës më të vogël (Longefors)	W _l	2.58
12	Vija më e vogël e rezistencës e përvetësuar [m]	W	3.0
13	Vija më e vogël e rezistencës në dysHEME	W _{dsh}	2.85
14	Tejshpimi i birës [m]	l _{tc}	1
15	Gjatësia e tërësishme e birës [m]	L _b	11.64
16	Distanca në mes birave në radhë [m]	a	3
17	Distanca e radhëve të birave [m]	b	3.2
18	Gjatësia e taposjes [m]	l _t	3.0
19	Gjatësia e ngarkesës në birë [m]	L _{np}	7
20	Sasia e nevojshme e LP për 1m' [kg/m]	P _e	4.89
21	Sasia e nevojshme e LP për 1 birë [kg]	Q _{lpb}	64.33
22	Intervali optimal i ngadalësimit [ms]		19.2
23	Intervali optimal i ngadalësimit i përvetësuar	T _p	20

Përshkrimi i thërrmueses dhe pajimeve përcjellëse

Pronari i kompanisë SKY GROUP SGS për realizimin e procesit teknologjik për thërrmimin e harcburgitit ka bërë blerjen e pajimeve të reja të prodhuara nga kompania Sandvik, të cilat i ka vendosur në pjesët e ngastrave të lartshënuara:

Thërrmuesja me nofulla kapaciteti deri 650t/h, thërrmuesja me nofulla, ka të bashkangjitur bunkerin pranues me vëllim prej 50m³, dozatorin me vibrim dhe transportuesit shiritor për bartje të materialit steril dhe atij të thërrmuar. Me këto pajime ekzistuese mund të prodhohen fraksionet për tampon, etj.

Procesi teknologjik i gurthyesit

Prodhimi në gurthyes bëhet në bazë të kërkesave për fraksione të blerësve, në bazë të cilave bëhet edhe plani i biznesit të Kompanisë. Prodhimi në gurthyes bazohet në prodhimin e fraksioneve për ndërtimin e rrugëve.

Procesi teknologjik i Linjës nr.1

Harcburgiti i minuar nga kamionët derdhet në bunkerin pranues të gurëthyesit ose nga deponia me anë të lopatës ngarkuese derdhet në bunkerin (fortinën) pranuese i cili ka kapacitetin pranues rreth 50m³.

Nën bunkerin primar është i montuar dozatori me vibrim Grizzly Sandvik SW1053H. Roli i këtij dozatori me vibrim është që përmes vibrimit ti kryej dy funksione primare: ta lëviz materialin guror drejt nofullës e cila e bën thyerjen dhe ta bëj shkundjen dhe sitjen, ashtu që të ndahet dheu dhe gurët me madhësi 0 - 32mm nga gurët më të mëdhenj të cilët përpunohen më tutje. Gjatë këtij procesi, gurët me madhësi 32-100mm, depërtojnë ndërmjet shufrave të dozatorit me vibrim dhe përmes hinkës së parë, bien direkt në shiritin nr.1.

Kjo për faktin se gurët e kësaj madhësie nuk ka nevojë të bëhet thyerja e tyre në nofull.
Përmes shiritit nr. 0, dheu me përmbajtje gurësh 0 - 32mm, deponohet si material steril i cili mund të përdoret kryesisht si material për mbushje.

Në thërrmuesen me nofulla hyjnë të gjithë gurët, madhësia e të cilëve kalon dimensionin 100mm. Thërrmuesja me nofulla Sandvik CJ411 bën thyerjen primare të gurëve. Madhësia e gurëve të thyer varet drejtpërsëdrejti nga mbyllja dalëse e nofullës, kapaciteti i thyerjes së gurëve varet drejtpërsëdrejti nga hapja dhe mbyllja dalëse e nofullës që shihet në tabelën në vijim.

Hapja në dalje mm	Kapaciteti prodhues t/h
75	150-200
100	200-265
125	245-325
150	295-390
175	340-445
200	385-505
225	430-565

Gurthyesi në bazë të llogarive të bëra nga kompania Sandvik, duhet të procedoj pa problem me kapacitetin në hyrje 240t/h, ku si material steril (mbeturinë) parashihet të ketë rreth 28t/h. Pra, kapaciteti i produkteve finale - fraksioneve të jetë 212t/h. Nga se u tha më lartë, shihet që thërrmuesja me nofulla është në gjendje pa problem të thyej sasinë e cekur të gurëve (168t/h) nëse hapja dalëse e nofullës është 100mm. Kësaj hapjeje i korrespondon kapaciteti 200 deri 265 t/h. Këtu duhet pasur parasysh faktin që rreth 44t/h e gurëve të madhësisë 32mm-100mm nuk kalojnë fare nëpër nofull, pra nofulla pranon: $212-44=168t/h$, në kushtet e lartcekura.

Lëshimi në punë i linjës thërrmuese

Lëshimi në punë i linjës nr. 1 - bëhet në dy regjime. Në regjimin automatik edhe atë manual. Në regjimin automatik kjo linjë lëshohet sipas kësaj procedure: Lëshohet ndërprerësi kryesor i furnizimit me energji elektrike (AS) që është integruar në panelin e automatizimit. Pasi të jetë lëshuar ndërprerësi i fuqisë, në panelin komandues ndizen sinjalet që tregojnë se pulti komandues është i gatshëm për të bërë startimin e ndonjëres nga tri linjat prodhuese.

Ndërprerësit që përcaktojnë regjimin e punës automatik ose manual pozicionohen në pozitën "AUT".

Pasi kemi bërë këtë veprim, shtypim butonin për startin të nofullës CJ411. Thërrmuesja me nofulla starton në regjimin yll dhe pas rreth 45 sekondave kalon nga yll në trekandsh (delta). Në momentin kur nofulla të kaloi në trekëndësh kuptojmë që startimi i sajë është finalizuar dhe na jepet e drejta ta startojmë linjën duke shtypur butonin përkatës <AUT> dhe linja fillon të lëshohet me këtë renditje (shiko skemën teknologjike)

- Startohet Shiriti nr.2
- Startohet Ushqyesi panelor SP0818H
- Startohet Shiriti nr.1
- Startohet Shiriti nr.0
- Startohet Ushqyesi i madh SW1053H

Ndërsa në regjimin manual jemi të detyruar që ndërprerësin që rregullon regjimet e punës ta kthejmë në pozitën "MAN" (manual).

Trusim butonin për startimin e thërrmueses me nofulla CJ411.

Pasi të ketë startuar thërrmuesja me nofulla trusim butonin në të cilin shkruan regjimit i

		<p>punës "manual".</p> <p>Në të njëjtin buton pas shtypjes fitojmë dritën e gjelbër gjë që tregon se tani mund ti aktivizojmë pajisjet një nga një, duke i shtypur butonat përkatës të tyre, sipas kësaj radhe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Startohet Shiriti nr.2 - Startohet Ushqyesi panelor SP0818H - Startohet Shiriti nr.1 - Startohet Shiriti nr. 0 - Startohet Ushqyesi i madh SW1053H <p>Kështu, pasi ti kemi trusur butonat me dorë sipas radhës së lartpërmendur, linja prodhuese nr.1 ka startuar.</p>
2.1.3.	Numri i orëve të punës dhe ditëve të punës gjatë javës për kryerjen e aktiviteteve	8 h/ditë; 40 h/javë;

2.1.4.	Kapaciteti i projektuar dhe kapaciteti i realizuar	<ul style="list-style-type: none"> • Thyerja dhe përpunimi – Kapaciteti i instaluar është Q=160[t/h]
2.1.5.	Të dhënat për shfrytëzimin e lëndës së parë dhe lendeve ndihmëse, energjisë, uji, etj.	Lënda e parë shfrytëzohet me minim, pastaj bartet në gurthyes ku bëhet bluarja dhe ndarja e fraksioneve të ndryshme. Energjinë e shfrytëzojmë nga trafo, ndërsa ngarkesa momentale është deri në 1000KW. Ujin e kemi me pus dhe pompim, e përdorim për rrëzimin e emetimit të pluhurit dhe spërkatjen e rrugëve lidhëse brenda gurthyesit.
2.1.6.	Lista e rezervuarve të ujit dhe kapaciteti i tyre	Nuk ka
2.1.7.	Lista e legjislacionit dhe udhëzimeve administrative në fuqi	Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit Nr. 03/L-025 Ligji për VNM Nr. 03/L-214 Ligji për VNM-në Nr.08/L-181 Ligji për Miniera dhe Minerale nr.03/L-163 Ligji nr.04/L-158 për ndryshimin e Ligjit nr.03/L-163, për minierat dhe mineralet Ligji për ndërtim nr. 04/L-110 Ligji për Planifikim Hapësinor nr.04/L-74 Ligji për Tokën Bujqësore Nr. 02/L-26 Ligji për Mbrojtjen e Natyrës Nr. 03/L-33 Ligji për Mbeturina nr.04/L-060 Ligji për Kimikate nr.04/L-197

		<p>Ligji për mbrojtjen e ujërave Nr. 04/L-147 Ligji për mbrojtjen e ajrit nga ndotja Nr. 03/L-160 Ligji për mbrojtjen nga Zhurma Nr. 02/L-102 Ligji për mbrojtjen nga zjarri Nr. 04/L-012 Ligji për Inspektime nr.08/L-067 Ligji i Inspektoratit të MMPH nr.04/L-175 Udhëzimi Administrativ nr.30/2014 për kushtet, mënyrat, parametrat dhe vlerat kufizuese të shkarkimit të ujërave të ndotura në rrjetin e kanalizimit publik dhe në trupin ujqor Udhëzim administrative nr.25/2012 për leje mjedisore Udhëzimi Administrativ i MMPH – Nr.13/2014 për përcaktimin e vlerës së tarifës për shërbimet lidhur me procesin e parandalimit dhe kontrollit të integruar të ndotjes Udhëzimi Administrativ për Leje mjedisore 04/2022</p>
3. TË DHËNAT PËR LOKACIONIN E IMPIANTIT		
3.1.	Lokacioni	Grejkoc K. Suharekë
3.1.1.	Numri kadastral i parcelës	Pjesë e parcelës me nr.1009-0 dhe 1010-1, ZK Grejkoc, K Suharekë
3.1.2.	Përshkrimi i zonës dhe lokacionit të impiantit sipas hartës së bashkangjitur	Lokacioni i Grejkocit shtrihen në pjesën jugore të Suharekës afër fshatit Malësi e Re dhe fshatit Korishë K. Prizren. Shih hartën e bashkangjitur në Shtojcën nr.4
3.1.3.	Përshkrimi i lokacionit të gjitha objekteve dhe aktiviteteve të tyre në kuadër të zonës sipas hartës së bashkangjitur	Gurthyesi, Licence Shfrytëzimi 2100/KPMM/2020 ; gjenden në të njëjtin lokacion. Bartja e materialit nga VB në gurthyes bëhet brenda lokacionit të përbashkët.
3.1.4.	Të dhënat mbi zonat e veçanta të mbrojtjes	Nuk ka

4. Menaxhimi i Mbrojtjes së Mjedisit

4.1.

Sistemi menaxhues i mbrojtjes së Mjedisit

Masat e marra për mbrojtjen e ajrit

Për të parandaluar dhe zvogëluar sasinë e ndikimeve negative në ajër të cilat i kemi cek më lart duhet ndërmarr këto masa: Pluhuri i cili lirohet gjatë procesit teknologjik të thërrmimit duhet të mënjanohet apo zvogëlohet gjerë në kufijtë e lejuar, që nuk do të ketë ndikime të mëdha për mjedisin.

Për mënjanimin dhe zvogëlimin e sasisë së pluhurit kompania është e detyruar të bëj instalimin e sistemit të ujit për zvogëlimin e sasisë së pluhurit. Furnizimi me ujë do të bëhet nga sjellja e ujit me anë të gypit nga burimi pronë e kompanisë, pronari do të e bëj dertimin e një rezervari apo sigurimin e një cisterne për mbajtjen e ujit rezervë, nga ku me anë të pompës së ujit nëpër mjet gypsjellësve sillet gjerë te gurëthyesi. Sistemi i ujit për zvogëlimin e pluhurit i cili lirohet gjatë procesit të thërrmimit duhet të vendoset në tëra stabilimentet të cilat lirojnë pluhur dhe në të gjithë shiritat transportues.

Në sistemin për zvogëlimin e pluhurit duhet vendosur valvulet për lëshimin dhe rregullimin e sasisë së ujit në mënyrë mekanike, gjithashtu duhet të vendosën diznet të cilat e lëshojnë ujin në formë mjegulle e cila bënë ujitjen e gurit harcburgit, dhe në këtë mënyrë masa e cila do të thërrmohet ujiten ashtu që nga masa dhe fraksionet nuk mundë të lirohet pluhuri. Uji i cili shërben për mënjanimin e pluhurit duhet të rregullohet në sasi vetëm sa të bëj rrëzimin e grimcave të pluhurit që të mos shpërndahen në mjedis, kjo sasi varret nga lagështia e gurit harcburgit i cili thërrmohet dhe seperohet.

Çdo burim i imitimit të ndotësve në atmosferë gjatë prodhimit të gurit të thyer duhet të i plotësoj kushtet në vijim:

- që emisioni i materieve ndotëse të kufizohen dhe zvogëlohen në sasinë më të vogël të mundshme.
- që vlerat kufitare të emetimeve të mos kalohen
- që emisioni nuk duhet të ndikojë në kualitetin e ajrit mbi normat e caktuara

Masat e marra për mbrojtjen e tokës

Me qëllim të ruajtjes së tokës nga pluhuri duhet në mënyrë të rregullt të mirëmbahen stabilimentet e thërrmimit, duhet të merren masat e nevojshme për mos lëshuarjen e pa kontrolluar të derivateve dhe vajrave nga makinat dhe pajimet prodhuese. Vaji i makinave duhet të ndërrohet në vende të caktuara dhe të izoluar për mos depërtimin e tyre në tokë dhe atë ne oficinën për riparimin dhe mirëmbajtjen e mjeteve ngarkuese dhe transportuese.

Nëse detyrimisht duhet të bëhet ndërrimi i vajit në lokacionin e gurëthyesit për shkak të avarive në makinat ngarkuese dhe transportuese, atëherë duhet siguruar enët adekuate për mbajtjen e vajit dhe duhet siguruar një pjesë nga materiali jo lëshues i vajrave dhe të vendoset nën makinën që riparohet.

Si masë tjetër për mbrojtjen e tokës rekomandohet që në kohëra kur ka të reshura atmosferike të mos punohet me makina të rënda, me qëllim të mos ngjeshjes në masë të madhe të tokës. Të gjitha mbeturinat e ngurta të cilat krijohet në lokacionin e gurëthyesit duhet të grumbullohen dhe klasifikohen sipas përbërjes dhe llojit të tyre, ato metalike të deponohen në vende të posaçme, ato të cilat nuk përdoren për nevoja të kompanisë të shiten kompanive të licencuara.

Mbeturinat e ngurta komunale të grumbullohen dhe vendosen në kontejner të posaçëm të pajisur me kapak për mbulim, me transport vetanak apo nëpërmjet ndërmarrjeve për menaxhimin e mbeturinave, këto mbeturina të dërgohen në deponin e qytetit.

Për të parandaluar dhe zvogëluar sasinë e ndikimeve negative në tokë gjatë punës së gurthyesit duhet të merren këto masa:

Të gjitha mbeturinat e ngurta të cilat krijohen nga materialet ndërtimore duhet të klasifikohen sipas përbërjes dhe llojit të tyre, dhe të deponohen në vende të posaçme, ato të cilat nuk përdoren dhe shitën për nevoja komerciale duhet të dërgohen në deponin regional. Mbeturinat e ngurta komunale të grumbullohen, klasifikohen dhe të vendosen në kontejnerë të posaçëm të pajisur me kapak për mbulim, kontejnerët duhet të sigurohen për deponimin e të gjitha llojeve të mbeturinave të klasifikuara në bazë të rregullave dhe kushteve të përcaktuara me Ligj të mbeturinave, pas mbushjes së kontejnerëve përmes ndërmarrjeve për menaxhimin e mbeturinave, këto mbeturina të dërgohen në deponin e qytetit.

Vaji i makinave ngarkuese dhe transportuese që nevojiten për ndërtimin e kompleksit të ndërrohet në vende të caktuara dhe të izoluar për mos depërtimin e tyre në tokë, vajrat

duhet të deponohen në enë të posaçme, dhe pastaj të u dorëzohen ndërmarrjeve të licencuara për grumbullimin e vajrave të përdorura.

Masat e marra për mbrojtjen e ujit

Aktualisht nuk kemi por në të ardhmen nëse do të kemi ujëra të ndotura atëherë duhet që në lokalitetin e gurthyesit duhet të bëhet sistemi për grumbullimin dhe bartjen e ujërave të ndotura të krijuara nga procesi i prodhimit dhe ujërave nga të reshurat atmosferike, duhet bërë kolektorët për grumbullimin dhe sistemin gypor për bartjen e ujërave të ndotura nga tëra sipërfaqet operacionale të gurthyesit, nga sipërfaqet e depos së derivateve, vajrave dhe lubrifikanteve, ujërat e ndotura duhet të dërgohen për trajtim në puse sedimentuese për pastrimin e ujërave të ndotur me grimca të ngurta.

Përpos sistemit të gypave duhet të ndërtohet edhe sistemi i kanalit rreth e përqark gurthyesit dhe sipërfaqeve operacionale për grumbullimin dhe bartjen e ujërave të ndotura.

Masat e marra për mbrojtjen nga zhurma

Duhet të bëhen matjet e zhurmës në përputhje me ligjet dhe rregullat mbi mbrojtje nga zhurma. Matjet duhet bërë në afërsi të objekteve të banimit. Për analizat dhe vlerësimin e rezultateve të fituara nga matjet duhet ti krahasojmë me vlerat e lejuara me standarde për vendet ku jetojnë dhe punojnë njerëzit. Në rast se zhurma e mesit nga matjet tejkalon atë të lejuarën atëherë duhet të merren të gjitha masat që niveli i zhurmës të bihet në nivelin e lejuar sipas rregullave në fuqi. Në varshmëri nga fazat e procesit të punës duhet edhe të punësuarit në ato vende të punës të përdorin mjetet kundër zhurmës.

Duhet të bëhen matjet e zhurmës në përputhje me ligjet dhe rregullat mbi mbrojtje nga zhurma. Matjet duhet bërë në afërsi të objekteve të banimit. Për analizat dhe vlerësimin e rezultateve të fituara nga matjet duhet ti krahasojmë me vlerat e lejuara me standarde për vendet ku jetojnë dhe punojnë njerëzit. Në rast se zhurma e mesit nga matjet tejkalon atë të lejuarën atëherë duhet të merren të gjitha masat që niveli i zhurmës të bihet në nivelin e lejuar sipas rregullave në fuqi. Në varshmëri nga fazat e procesit të prodhimit duhet edhe të punësuarit në ato vende të punës të përdorin mjetet kundër zhurmës. Shih raportin e bashkangjitur.

Masat e marra për mbrojtjen e botës bimore dhe shtazore

Masat për mbrojtjen e botës bimorë kryesisht lidhen ngushtë me ruajtjen e tokave në afërsi të ngastrës shfrytëzuese nga erozioni dhe masave tjera mbi mbrojtjen e tokës, ajrit dhe ujit. Kompanisë i jepet urdhëresë e që të mos deponojë pa kontroll mbeturina në vende të ndryshme por ato duhen të deponohen në vende me destinacion të caktuar. Në raste të lajmërimit të zjarrit menjëherë të merën masa për neutralizimin e tij. Pajisjet kundër zjarrit duhen të ruhen në mënyrë të veçantë. Për mbrojtjen e botës shtazore kompania duhet të tregoj kujdes duke kufizuar lëvizjet e të punësuarve jashtë zonës operuese dhe të kenë kujdes në nivelin e zhurmës, kualitetin e ajrit, ujit etj.

Sipas analizave të bëra deri tani në lidhje me ndotjen e ajrit, ujit dhe tokës mundë të vie deri te ndikimet në florë dhe faunë.

Mirëpo sipas gjendjes faktike në teren respektivisht në lokacionin e caktuar nuk kemi zhdukje të vegjetacionit pos nga sipërfaqet nën objektet përcjellëse dhe nën platonë e gurthyesit kjo do të thotë se kemi të bëjmë me koncentracion të vogël të polutantëve. E njëjta do të vlente edhe për faunën që do të thotë se nuk pritet të ketë ndikime negative. Kompanisë i jepet urdhëresë e që të mos deponojë pa kontroll mbeturina në vende të ndryshme por ato duhen të deponohen në vende me destinacion të caktuar.

Në raste të lajmërimit të zjarrit menjëherë të merën masa për neutralizimin e tij. Pajisjet kundër zjarrit duhen të ruhen në mënyrë të veçantë. Për mbrojtjen e botës shtazore kompania duhet të tregojë kujdes duke kufizuar lëvizjet e të punësuarve jashtë zonës operuese dhe të kenë kujdes në nivelin e zhurmës, kualitetin e ajrit, ujit etj.

Masat e marra për mbrojtjen nga rreziqet aksidentale

Për të evituar rreziqet aksidentale duhet ndërmarrë këto masa:

- ✚ Duhet të bëhet plani i intervenimit për raste të aksidentave ekologjike.
- ✚ Të mirën të gjitha masat për evitim të derdhjes së derivateve të naftës dhe vajit nga makinat transportuese dhe ngarkuese si dhe pajimet prodhuese.
- ✚ Duhet të bëhet plani i mbrojtjeve nga zjarri.
- ✚ Duhet i tërë oborri i gurthyesit të thuret me tel gjembor.
- ✚ Duhet të kenë çdoherë në dispozicion kimikate neutralizuese për karburante të naftës dhe vajra.
- ✚ Automjetet transportuese të mos zhvillojnë shpejtësi më të madhe se njëzet km/orë.

4.1.1.	Raportimi	<p>Ndikimet direkte nga aktiviteti i gurthyesit, bazuar në vlerësimet e ndikimit në mjedis janë ndikimet në tokë, ajër dhe ujë. Këto ndikime janë relativisht minimale në mjedis pas marrjes së masave për zvogëlimin e këtyre ndikimeve, dhe si të tilla mund të monitorohen. Për këtë arsye parashihet një program monitorues për të gjitha shkarkimet. Monitorimi i ajrit dhe ujit duhet të bëhet me marrjen e mostrave dhe kryerjen e analizave në institute adekuate dhe të raportohen në Ministri sipas kërkesës së tyre.</p> <p>Do të kryhet nga udhëheqja, gjegjësisht nga ekspertët e kompanisë së paku në fund të çdo viti kalendarik, ku do të paraqiten të dhënat relevante nga të gjitha monitorimet e bëra brenda vitit, të cilat do të raportohen autoriteteve përkatëse sipas kërkesës së tyre dhe komunitetit lokal brenda komunës.</p>
--------	-----------	--

5. AJRI		
5.1.	Pikat e burimit të emisioneve të materieve ndotëse	<ul style="list-style-type: none"> a) Transportit të materialit të minuar kemi emetim të pluhurit; b) Në bunkerin kryesor gjatë shkarkimit të materialit; c) Në transporterë dhe mullinjë;
5.1.1.	Ndikimet në Ajër	<p>Në aktivitetin e Mihjes sipërfaqësore dhe gurthyesit, ndikim tjetër në mjedis shprehet edhe në ambientin e ajrit. Ndikimet tjera pa a shumë janë më të parëndësishme në krahasim me ndikimet në ajër.</p> <p>Në zonën e shtrirjes së trupit mineral dhe impiantit për thërrmim dhe objektet tjera përcjellëse, ajri pjesërisht është i pastër. Deri te ndotja vie për shkak të punëve dhe aktivitetit në minierë, sidomos në fazën e minimit, transportit dhe procesit teknologjik. Në procesin teknologjik është e obliguar të përdoret uji për rrëzimin e pluhurit, ashtu që gjatë zhvillimit të punimeve mos të ketë mundësi të lajmërohet pluhur në ajër.</p> <p>Në rastet kur duket se është bërë përkeqësimi i kualitetit të ajrit nga ndotja me pluhur merren masa adekuate për pengimin e ndotjes deri në shkallën më të lartë. Në gurthyesin ekzistues nuk është e instaluar rrjeti i ujit për eliminimin e pluhurit në sasi të mjaftueshme për spërkatjen e materialit.</p>

5.1.2.	Ndikimi i materieve ndotëse në cilësinë e ajrit	a) Pluhuri gjatë minimumit të masës shkëmbore dhe thyerjes b) Pluhuri gjatë transportit të materialit,
5.1.3.	Burimet difuzive të emisioneve të materieve ndotëse	Ndotja e burimit të ujit të shpërndarë shkaktohet kur ndotësit nga një sërë aktivitetesh të shpërndara urbane dhe rurale përdorin tokën ujore. Një karakteristikë e rëndësishme e ndotjes së burimit të ujit të shpërndarë është se ajo kryesisht vjen si pasojë e rrjedhës së reshjeve, sidomos gjatë stuhive. Por në rastin tonë nuk kemi, apo kemi në sasi të papërfillshme, veç kur kemi të reshura të shpejta, ku vrulli i ujit merr pluhurin apo rërën e imët.
5.1.4.	Pajisjet për trajtimin e gazrave shkarkuese	Nuk ka shkarkim të gazrave nga gurthyysi
5.1.5.	Masat për zvogëlimin e ndikimeve në ajër	Spërkatje me ujë në kontinuitet gjatë përpunimit të materialit
5.1.6.	Monitorimi i emisioneve	Gjithmonë nga përgjegjësi i Lejes për aktivitete të veçanta
5.1.7.	Kontrolli dhe matjet	Kontrolli i përhershëm, kurse matjet sipas nevojës
5.1.8.	Raportimet	Në MMPH, pastaj edhe në Drejtorinë përkatëse komunale si dhe tek KPMM-ja
5.1.9.	Treguesi i emisioneve kryesore, përqendrimet dhe sasia vjetore	Janë dhënë në raportin e bashkangjitur
6. UJI		
6.1.	Ujërat e ndotura	Nuk kemi
6.1.1.	Ndikimet në ujë	Nuk ka ndikime në ujë
6.1.2.	Emisionet e ujërave të ndotura - treguesi i emisioneve kryesor, koncentrimet dhe sasia vjetore	Nuk ka përveç të reshurave me rrebesh
6.1.3.	Trajtimi i ujërave të ndotura	Nuk kemi
6.1.4.	Në rast kur ujërat e ndotura shkarkohen në trupin e ujërave nëntokësorë	Nuk kemi fare shkarkim

6.1.5.	Në rast kur ujërat e ndotura nuk shkarkohen në trupin e ujërave nëntokësore	Nuk kemi fare shkarkim
6.1.6.	Të dhënat nga Lejet për përdorim të ujit	Përdorim ujin e burimit-pusit tonë, në Licencim e sipër
6.1.7.	Leje Ujore për shfrytëzim dhe shkarkimin e ujërave të ndotura	Në proces
6.1.8.	Kontrolli dhe matjet	E panevojshme derisa të marrim Leje ujore
6.1.9.	Raportimi	I panevojshëm, derisa të marrim Leje ujore
7. ZHURMA		
7.1.	Burimet	Pajisjet e gurthyesit
7.1.1.	Kontrolli dhe matjet	Thyesi primar
7.1.2.	Raportimet	MMPH, Drejtoria përkatëse komunale

8. TOKA		
8.1.	Ndikimet në tokë	Bartja e fraksioneve, vajrat e përdorura të cilat i vendosim në bure dhe me kontratë i merr kompania grumbulluese.
8.1.1.	Masat për zvogëlimin e ndikimeve në tokë	Sipas projektit të paraqitur në KPMM dhe në MMPH
8.1.2.	Përshkrimi i rehabilitimit të zonës pas përfundimit të aktivitetit	<p>Këtij procesi nuk i është dhënë rëndësi gjatë shfrytëzimit të Minierave në kohën e kaluar por tani ku sipas dinamikës së punimeve kalohet nga deponimi i sterilit në sipërfaqe të tokave bujqësore në deponim të brendshëm (në hapësirat e shfrytëzuara), duhet që menjëherë të fillojë rikultivimit i sipërfaqeve të deponive të formuara.</p> <p>Deponitë e formuara në Vendburimin e Harcburgitëve, nuk është bërë rikultivimi, prandaj propozojmë që shpati i shkallës së deponisë së sterilit të mbillen me bagrem, kurse sipërfaqet e rrafshëta të me pishë të bardhë gjegjësisht të zezë shih planin e rikultivimit në fazën përfundimtare.</p> <p>Zonat e përfshira nga aktivitetet e shfrytëzimit, duhet të rregullohen në atë mënyrë që shfrytëzimi i tyre i mëvonshëm do të jetë shumë më i mirë se më herët. Kjo përpjekje synon</p>

rritjen e vlerës së zonave krahasuar me gjendjen aktuale – së paku të ketë pamje të ngjashme. Zonat të cilat nuk nevojiten për aktivitete Shfrytëzimi duhet të rikultivohen sa më shpejtë që është e mundur. Nëse nuk do të jetë i mundshëm rinatyrimi final, atëherë duhet të ndërmerren masat e duhura siç është për shembull gjelbërimi i përkohshëm. Autoritetet dhe palët e investuese (shfrytëzuesit e mëvonshëm) integrohen në procesin e planifikimit dhe dhënies finale të formës së zonave pas aktiviteteve Shfrytëzuese.

Rikultivimi agroteknik

Pas fazës së rikultivimit teknik fillon faza e rikultivimit agroteknik e cila fazë starton me analizimin e substratit të krijuar, për të përcaktuar vetitë agrokimike dhe pedologjike. Në bazë të analizave të propozohen masat meliorative dhe agroteknike që do të aplikohen në këtë tokë të re. Rikultivimi i këtyre sipërfaqeve të dëmtuara përfshin rivitalizimin në tërësi të hapësirave të dëmtuara nga veprimtaria e shfrytëzimit të harcëbërësve për prodhimin e fraksioneve. Për të llogaritur numrin e fidaneve për tërë sipërfaqen që do të rikultivohet, duhet të kalkulohet me distancën në mes rendeve dhe distancën në rend.

$$N_f = S / a \times b$$

S - paraqet sipërfaqen,

a – paraqet distancën në mes rendeve

b – paraqet distancën në mes fidaneve

Në rastin tonë propozojmë që të dy këto distanca të jenë nga 4 m. Në pjesët ku do të behët mbjellja e bimëve duhet të vendoset një shtresë e humusit prej 0.3- 0.5 m trashësi të analizuar nga aspekti agrokimik, pastaj duhet të bëhet ngjeshja e këtij substrati me qëllim që të jetë shtresa ma kompakte. Pas këtij operacioni duhet të bëhen vrimat në mënyrë të mekanizuar.

Thellësia e gropës duhet të jetë aq sa është i gjatë habitusi qendror i sistemit rrënjor të bimës, ndërsa gjerësia duhet të jetë e atillë që rrënjës t'i sigurojë shtrirje sa më të lirë. Nëpër këto gropa duhet të hedhet 150 gr pleh mineral dhe pleh të djegur të shtallës e pastaj rreth bimës hidhet shtresa e dheut e cila duhet të jetë e ngjeshur sa më mirë. Të gjitha këto bimë duhet të kontrollohen me kujdes gjendja shëndetësore e fidaneve. Fidanet duhet të shoqërohen me ambullazh përkatëse në momentin e blerjes. Nga sistemi rrënjor hiqen të gjitha pjesët e dëmtuara. Para se të mbillen fidanet, rrënjët e tyre duhet të zhyten në solucion prej bajge të freskët dhe argjili me qëllim që kjo përzierje të shërbejë si ushqim fillestar për bimën, si dhe dheu të ngjitet sa më mirë për rrënje. Bima e përgatitur në këtë mënyrë është e gatshme për mbjellje. Koha më e përshtatshme për mbjelljen e kulturave shumëvjeçare është vjeshta. Gjatë

dimrit rrënja është aktive si dhe posedon sasitë optimale të lagështisë, kështu ne pranverë bima ka një startim më të suksesshëm. Mirëmbajtjes së plantacionit të krijuar duhet kushtuar kujdes i veçantë sidomos në ujitje, prashitje, krasitje etj.

Pas mbjelljes së silvokulturave, investitori më tutje do të kujdeset për zhvillimin e tyre. Karakteri i dëmtimit të mjedisit natyror të shkaktuar nga punët minerare. Pas kryerjes së fazës teknike vazhdon faza e rikultivimit agroteknikë e cila ka për qëllim adaptimin e tokës me vlerë profitabile dhe estetike.

Zbatimi i masave agroteknike pasi që hapësirës ti është dhënë struktura përfundimtare do të behët në bazë të analizave të dheut i cili do të përdoret si substrat në gjendjen përfundimtare- është propozuar si shtresë përfundimtare të përdoret shtresa humusore e cila do të hiqet më qëllim të shfrytëzimit të harcбургitëve. Shtrirja e shtresës humusore (me trashësi 0,5m) mbi toka të dëmtuara ka për qëllim që bimës ti ofrojë një substrat të përshtatshëm për rritje duke i siguruar materie ushqyese, reaksion të pranueshëm për bimën, lagështi optimale etj. Me kalimin e viteve bimët e rritura në këto hapësira me proceset e tyre fiziologjike do të ndikojnë që ky substrat ngadalë të ndryshojë dhe të kalojë në tokë pjellore. Shtresimi i materialit gjatë procesit të rikultivimit duhet të bëhet njëjtë me renditjen e materialit shkëmbor, si ka qenë para se të filloi shfrytëzimi i harcбургitëve.

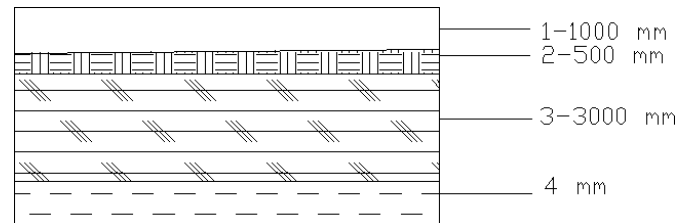
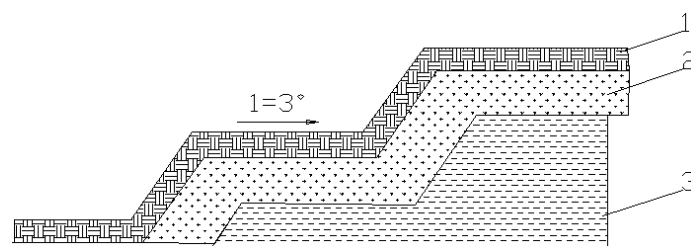

Fig. Radhitja e shtresave të dheut gjatë mbushjes së hapësirës 1. Shtresa humusore, 2. Shtresa ujëlëshuese, 3. Materjali neutral dhe 4. Materjali jo pjellor

Rikultivimi i sipërfaqeve në formë terrace

Në kuadër të projektit Mbyllja – rikultivimi i MS në Vendburimin e Harcбургitëve, është paraparë që forma përfundimtare e sipërfaqeve të gatshme për rikultivim do të jetë në formë të terracave. Terracat do të ndertohen pasi që pjerrtësia e shkallëve do të jetë me e madhe se 10°. Terracat do të jenë të ndertuara nga pjesa e rrafshët – horizontale, ku do të mbjelljet bima e pishës si dhe pjesa e pjerrët me bagrem, ku do të aplikohet rikultivimi me metodën e mbjelljes

horizontale e drunjëve në kombinim me aplikimin e metodës së hidrosemisë.

1. Shtresa humusore, 2. Material mesatarisht pjellor, 3. Material jo pjellor

Fig. nr.5. Rikultivimi me ngritjen e terracave

Kemi zgjedhur tri variante të rikultivimit të cilat do të përshkruhen si metoda të aplikimit, ndërsa se cila formë e rikultivimit do të aplikohet do të jetë në kompetencë të investitorit. Mirëpo ekziston edhe mundësia e kombinimit të këtyre metodave në mes veti.

Variantet e rikultivimit janë:

- Rikultivimi me metodën e Hidrosemisë
- Rikultivimi me mbjelljen horizontale të drunjëve edhe
- Rikultivimi i plotë biologjik – vendosja e shtreses humusore

Hidrosemia

Hidrosemia apo hidrombjellja është një prej teknologjive me të reja të rikultivimit, është proces i shpejtë, i thjeshtë, efikas dhe ekonomik. Preferohet për të gjitha llojet e tokave mirëpo si metodë ka përparësi në ato toka me konfiguracion të papërshtatshëm për aplikimin e masave agroteknike. Zakonisht aplikohet për gjelbërim të tokave antropogjene, të deponive të hedhurinave urbane dhe industriale, pjesë të përfunduara të minierave, për rreth rrugëve si dhe në pjesët ku është prezentë dukuria e erozionit. Aplikohet direkt në sipërfaqet me pjerrtësi shumë të mëdha pa ndërmarrjen e masave agroteknike.

Procesi i hidrosemisë fillon me përzierjen në mes të ujit, farës, plehrave inorganike dhe organike, humusit, ngjitësit dhe mulqit në një rezervar (makinë të hidrosemisë) i cili me anë të gypave me shtypje hedh materialin e përzier në sipërfaqen të cilën dëshirojmë ta mbjellim. Është propozuar si metodë për arsye së është e lehtë, e aplikueshme si dhe shumë shpejt shihen

rezultatet e rikultivimit.

Sasia e materialit për parcelle (500m²) dhe ha

Fazat	Materiali	kg/500m ²	gr/m ²	kg/ha
Faza e I	Farë	25	50	500
	Humus	150	300	3000
	Kompost	100	200	2000
	Pleh artificial NPK	37.5	75	750
	Ngjitës	3.75	7.5	75
	Mulq	7.5	15	150
Faza e II	Mulq	7.5	15	150
	Ngjitës	3.75	7.5	75
Faza e III	Mulq	7.5	15	150
	Ngjitës	3.75	7.5	75

Rikultivimi me mbjelljen horizontale të drunjëve

Rikultivimi i pjerrtësive me anë të mbjelljes horizontale të bimëve është një metodë që tek ne ende nuk është aplikuar, sipas literaturës së konsultuar është metodë shumë efektive për eliminimin e dukurive të rrëshqitjes. Rikultivimi i pjerrtësive bëhet me anë të mbjelljes horizontale të bimës.

Teknologjia e mbjelljes është shumë e thjeshtë duke i njohur vetitë e vegjetimit të bimës e cila përdoret për këtë mënyrë të kultivimit. Arsyeja pse ne kemi propozuar këtë metodë të rikultivimit është se kjo formë e rikultivimit aplikohet në vendet me pjerrtësi ku mbjellja e materialit drunor benë lidhjen e masave të dheut dhe pengon rrëshqitjen apo derdhjen e këtyre masave.

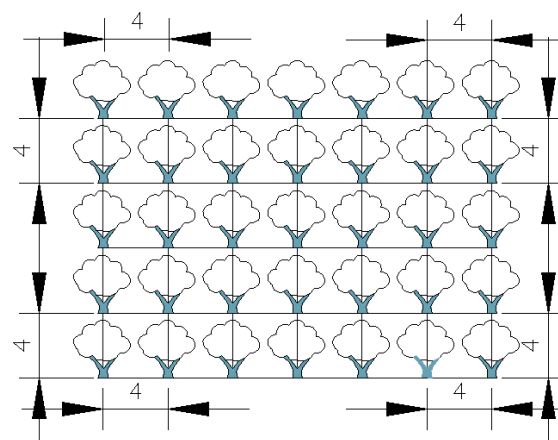
Rikultivimi i plotë biologjik –mbjellja e Bredhit (Picea omorica)

Qëllimi që në të ardhmen të kultivojmë bimë drunore në këtë zonë është se këto bimë nuk kanë kërkesa të mëdha për masat agroteknike. Bima e propozuar për rikultivimin e plotë biologjik është bima e bredhit Picea omorica.

Kushtet me të volitshme për kultivimin e kësaj bime drurore janë ato ku nuk paraqiten temperaturat e ulta dimërore dhe ngricat e vonshme pranverore. Duke ju falënderuar sistemit rrënjor mjaft të zhvilluar kjo bimë i përballon thatësisë duke u furnizuar me ujë nga toka. Në sheshet e rrafshëta ku do të bëhet mbjellja e bredhit duhet të vendoset një shtresë

		<p>humusore prej 0,5m të analizuar nga aspekti agrokimik, pastaj bëhet ngjeshja e këtij substrati me qellim që ky substrat të jetë sa me kompakt. Pas këtij operacioni duhet të bëhet vrimimi në mënyrë të mekanizuar.</p> <p>Dimenzionet e gropës varen prej habituesit të sistemit rrënjor, pra thellësia e gropës duhet të jetë aq sa është gjatësia e habituesit qendror të sistemit rrënjor të bimës, ndërsa gjerësia të jetë e atillë që rrënja të ketë një shtrirje sa me të lirë d.m.th. gjatë vendosjes rrënjët të mos lakohen për mure të gropës. Në dheun e nxjerr prej gropës duhet të hudhen rreth 150gr /pleh mineral (NPK), i cili duhet të përzihet mirë me dhe.</p> <p>Një sasi e dheut vendoset në fund të gropës në formë koni mbi të cilin vendoset rrënja e bredhit, pastaj rrenja mbulohe me shtres të dheut prej rreth 5-10 cm. Këtë dhe duhet ngjeshur me këmbë, në mënyrë që dheu të ketë kontakt sa me të mirë me rrenjën dhe të mos ngeli ajër. Mbi këtë shtresë hudhen 10-20 kg pleh të djegur të shtallës. Plehu i shtallës nuk guxon kurrsesi të ketë kontakt me rrënjën. Shtresa e plehut të shtallës mbulohe me sasi të fundit të dheut.</p> <p>Të gjitha bimët kur të blihen nga prodhuesi duhet të shoqërohen me karantinë përkatëse (çertifikatë mbi gjendjen e tyre shëndetësore), të kontrollohen se në çfarë gjëndje janë si dhe nga sistemi rrënjor të hiqen të gjitha pjesët e dëmtuara mekanikisht. Para se të mbjellën bimët, rrënjët e tyre duhet të zhytën në solucion prej bajge të freskët dhe argjili, me qëllim që kjo përzierje të shërbejë si ushqim fillestar për bimën, si dhe dheu të ngjitet sa më mire për rrënjën. Koha më e përshtatshme për mbjelljen e bredhit është vjeshta, pasi që rrënja është aktive gjatë dimrit si dhe ekziston sasi optimale e lagështisë, kështu që bima në stinën e pranverës ka start me të suksesshëm.</p> <p>Përveq procesit të mbjelljes faktor tjetër që garanton një rikultivim të suksesshëm është përkujdesja për bimët në vitet pas mbjelljes - mirëmbajtja në vitet e ardhëshme që nënkupton: Plehrimin (sasia e plehut organik dhe inorganik përdoret mvarsisht nga rezultati I analizave laboratorike të substratit në gjendjen përfundimtare), ujitjen, krasitjen, mbrojtjen e bimëve nga sëmundjet dhe dëmtuesit e ndryshëm mekanik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Shtresa humusore 0.5m • Dheu i imët në formë koni i vendosur në fund të gropës • Sistemi rrënjor i fidanit • Shtresa e dheut të imët që mbulon rrënjën • Shtresa e plehut të djegur të stallës dhe
--	--	--

- shtresa e fundit e dheut të imët
- Distancat e mbjelljes së bredhit

Distancat e mbjelljes

Në skicë është paraqitur distanca e mbjelljeve që është 4 m rendi prej rendit, dhe 4 m bima prej bimës, drejtimi i mbjelljes është Lindje Perëndim

Për të llogaritur numrin e bimës së bredhit që do të mbillet përdoret formula:

N_{rf} – numri i fidanëve

S – sipërfaqja

a – distanca e fidanëve në rend e shprehur në m

b – distanca e fidanëve në mes rendeve e shprehur në m

$$N_{rf} = \frac{S}{a \times b} = \frac{10.000}{4 \times 4} = 625 \text{ fidane / ha}$$

Materialet e nevojshme për tri variantat e rikultivimit

Materialet për realizim të hidroemisë

Materialet për realizim të hidroemisë lehtë përfitohen dhe kanë një kosto të ulët. Përfitohen me riciklimin e mbeturinave bimore duke krijuar lloje të ndryshme të komposteve, mylqeve dhe ngjitësve ekologjike të përshtatshëm për rikultivim të tokave të degraduara. Materiali i

	<p>përdorur për realizimi të hidrosemisë është: Ujë, pleh i lëngshëm, pleh organik dhe inorganik, ngjitës, mulq, komposto, humus i situar, humus granula dhe humus pluhur.</p> <p>Fara Fara e përdorur për hidrosemi është e ngjashme me atë të bimëve autoktone për arsye se këto bimë me lehtë i adaptohet kushteve klimatike. Janë preferuar llojet e ndryshme të barit me sistem rrënjor të zhvilluar. Fara duhet të jetë e certifikuar dhe me afat-mbirës optimal.</p> <p>Plehrat Plehrat me të përshtatshëm për kulturat bujqësore dhe të propozuar në projektin e rikultivimit të minierës, janë plehrat organike (plehu i stallës, komposti, fekalet dhe plehu i gjelbër) dhe plehrat minerale – NPK. Përparësi kanë plehrat e lëngshëm të cilët zakonisht përfitohen nga ujerat e plehut të stallave të cilët kryesisht janë të pasur me azot dhe fosfor, në sasira me të vogla përdoren plehrat artificiale.</p> <p>Humusi Sasia e humusit të përdorur të forma e rikultivimit me metodën e hidrosemisë të paraparë si formë të rikultivimit, duhet të jetë 2000 kg/ha. Procesi i shndërrimit të mbeturinave organike në humus, në vitet e para pas mbjelljes së bimëve do të jetë një proces i ndërlikuar biologjik, ku rolin kryesor dhe vendimtar do ta kenë mikroorganizmat.</p> <p>Kompostot Kompostimi është proces i zbrërthimit mikrobiologjik i mbeturinave, kryesisht me prejardhje bimore, por edhe i mbeturinave organike me prejardhje shtazore. Komposti zëvendëson plehrat minerale dhe pesticidet, zvogëlon ndotjen nga përdorimi i tepërt i tyre si dhe zvogëlon shkallën e toksicitetit. Përdoret për plehërim themelor, ripleherim dhe mulqim. Ky lloj plehu organik paraqet përzierjen e mbeturinave të ndryshme organike siç janë: bari, kashta dhe mbeturinat e ndryshme. Mesatarisht ky lloj komposti përmban: 0,4% azot, 0,2% fosfor, 0,3% kalium dhe 3,8 % CaCO₃. Sasia e kompostit të përdorur të forma e rikultivimit me metodën e hidrosemisë të paraparë si formë të rikultivimit, duhet të jetë 600 kg/ha.</p>
--	---

		<p>Mulqi Mulqi ka për qëllim që bimës ti ofroj kushte me optimale për fazat e para të mbirjes, në kombinim me ngjitësin krijon biombulesën e cila benë që fara të jetë në kontakt me substratin dhe e ruan atë nga faktorët eroziv.</p> <p>Mulqi është një material me kosto të ulët dhe shumë ekologjik sepse krijohet nga riciklimi i mbeturinave të letrës apo mbeturinat e drurit nga punimi i mobilerive. Si mulq mund të përdoren fijet e holla të një përzierje në mes të kashtës dhe pambukut si dhe mbeturinat e letrës.</p> <p>Ngjitësi Ngjitësi i përdorur në procesin e hidrosemisë është një përzierje me prejardhje sintetike i aplikueshëm për vendet me pjerrtësi të mëdha. Mbron farën e bimës dhe materialin e hedhur në tokat e pjerrëta nga erozioni. Shumë i përshtatshëm për aplikim me metodë të hidrosemisë i cili në bashkëveprim me mulqin krijon shtresën mbrojtëse. Ngjitësi në kombinim me mulqin krijon shtresën ushqyese për bimën e cila ka për qëllim që bimës ti ofroj kushte me optimale për fazat e para të mbirjes, fara është në kontakt vazhdimisht me substratin, e mbron atë nga faktorët eroziv si dhe furnizon bimën e re me materie ushqyese.</p> <p>Materiali i nevojshëm për mbjelljen horizontale të drunjëve Materialet për realizim të mbjelljes horizontale janë:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Trungu i shëlgut i ndarë në masë drunore nga 1m, ✓ shufrat dhe lidhëset e metalta. <p>Materiali i nevojshëm për mbjelljen e bredhit Të forma e rikultivimit të plotë biologjik, materiali i nevojshëm është:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Bima e pishës, dhe bagremit, ✓ humusi si dhe ✓ plehurat organike & inorganike. <p>Ruajtja - seleksionimi i shtresës humusore Toka është baza ku bimët marrin lëndë ushqyese për rritjen dhe zhvillimin e tyre. Faktor themelorë i cili jep mundësinë për të krijuar prodhime bujqësore dhe zhvillimin e bimëve është humusi, si element kryesor që krijon përbërje ushqyese të nevojshme për zhvillim të jetës</p>
--	--	--

	<p>bimore. Humusi është mes në të cilën zhvillohen procese të ndryshme kimike fizike dhe biologjike, shumë herë të lidhura në mes veti.</p> <p>Këto kanë rol vendimtar në plleshmëri dhe ndikojnë në krijimin e humusit. Humusi krijohet me rritjen dhe tharjen reciproke të bimëtarisë së ndryshme, shtazëve, bazamenteve dhe proceseve tjera. Humusi i përmbush kërkesat e bimëve nëse ka vetitë fizike, kimike dhe mekanike të përshtatshme për zhvillim të botës bimore.</p> <p>Burim bazë për grumbullimin e humusit në tokë janë bimët e gjelbërta, të cilat për çdo vit depozitojnë në tokë dhe mbi sipërfaqen e saj sasi të mëdha të lëndës organike.</p> <p>Konservimi i palosjeve të jashtme</p> <p>Konservimi përkufizohet si mbrojtja dhe ruajtja e burimeve natyrore dhe të mjedisit. Ai është një proces dinamik dhe sigurohet nëpërmjet të ndërhyrjes aktive dhe menaxhimit më tepër se sa ruajtja pasive.</p> <p>Arsyet për konservim dhe principet që qëndrojnë pas strategjive të konservimit janë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ndryshimi i përdorimit të tokës mund të çojë në humbjen e diversitetit të habitateve dhe llojeve të veçanta. • Menaxhimi i konservimit kërkon ndërhyrje aktive për të ruajtur llojshmërinë nëpërmjet krijimit të një sërë habitatesh. • Interesi shkencor qëndron në shkallën e komuniteteve, llojet e bimëve dhe kafshëve të rralla. • Konservimi synon mbrojtjen e ekosistemeve ekzistuese për të ruajtur fondin gjenetik. <p>Procesi i formimit të tokës është shumë i ngadaltë edhe pse toka është një burim i ripërtëritshëm. Sot përdoren mënyra të ndryshme për të kryer konservimin e tokës. Mbulesat bimore e cila shërben për konservim përbëhen nga bimë të mbjella për të mbuluar të gjithë sipërfaqen e tokës të një zone të caktuar. Bimët që përdoren për këtë qëllim kanë rrënjë fibroze që formojnë një shtresë të dendur, të lidhur në tokë. Kjo shtresë parandalon erozionin e tokës. Bimët më të zakonshme që përdoren për këtë qëllim janë: jonxha, tërfili, tërshëra dhe gruri. Mbjellja e këtyre bimëve parandalon zvogëlimin e lëndëve ushqyese të tokës, proces që njihet me termin harxhim i tokës. Bishtajoret si jonxha, trifili, etj qarkullohen me bimë të tjera për të zëvendësuar nitratat e harxhuara të tokës. Plehurat kimike përdoren për të zëvendësuar lëndët tokësore të rëndësishme që largohen nëpërmjet bimëve. Plehurat organike përdoren shkallë më të gjerë dhe më shpesh për zëvendësimin e lëndëve ushqimore të larguara nga toka.</p>
--	---

Rikultivimi biologjik

Rikultivimi biologjik mundëson krijimin e bazamentit pjellor dhe të aftë që ti sigurojë bimës sasi optimale të lagështisë, ajrim dhe materie ushqyese. Detyrë themelore e rikultivimit biologjik në hapësirat e minierave është që sa më shpejt të bejë kthimin e sipërfaqeve - tokave të vdekura në sipërfaqe shfrytëzuese. Me realizimin e rikultivimit biologjik në hapsirën eksploatuese të minierës, do të përfundojë procesi i rikultivimit dhe do të krijohet një ekosistem i ri në këtë mes.

Në këto hapësira të dëmtuara pas rikultivimit do të krijohet barazpeshë relative e të gjitha elementeve të ekosistemit siç janë toka, uji, ajri, flora, fauna dhe si peizazhi do të merr pamjen e një vendi rekreativ për punëtorët e minierës dhe komunitetin për rreth. Rikultivimi biologjik është punë shumë e rëndësishme në ripëritjen e hapësirave të dëmtuara nga punimet xehëtare, sepse bimët gjatë evoluimit janë të adaptuara në kushtet e caktuara të ekosistemit, përshtatja e tyre në toka të degraduara është një proces i gjatë biologjik. Vetëm një numër i caktuar i llojeve të bimëve mund të mbijetojnë në ekosistemet për rreth mihjeve, pa marrë parasysh vetitë agrokimike dhe pedologjike të substratit. Përshtatshmëria e substrateve - tokës së dëmtuar për rikultivim biologjik, mund të caktohen vetëm me anë të analizave laboratorike dhe në bazë të analizave rekomandohen masat agroteknike.

Rikultivimi biologjik i hapësirës së shfrytëzuar të harcбургitëve është paraparë të kryhet me tri forma të rikultivimit:

- Rikultivim me metodën e hidrosemisë,
- Rikultivim me mbjellje horizontale të drunjtëve në pozitat e pjerrëta,
- Rikultivim të plotë biologjik-mbjellja e bimës së bredhit.

Ekzistimi i biomasës në këto hapësira do të krijojë mikroklimë të volitshme duke zvogëluar temperaturën, duke rritur lagështinë e ajrit, duke e zvogëluar shpejtësinë e lëvizjes së erës si dhe intensitetin e zhurmës. Pjesët e gjelbëruara mund të realizojnë funksionin e vet vetëm nëse rregullohet sistemi i mbrojtjes i sipërfaqeve të gjelbëruara, prandaj gjatë ngritjes së habitateve bimore në toka të dëmtuara, duhet me marrë në konsiderim që këto pjesë të mos demtohen nga punimet e shfrytëzimit apo në ndonjë mënyrë tjetër.

Këto toka të dëmtuara pas procesit të rikultivimit mund të shfrytëzohet për ngritjen qendrave rekreative, gjatë së cilës në këte plan aktivizohet edhe projektimi i pjesëve arkitekturale të përcjellura me fitoprojekte.

Rikultivimi biologjik me metodën e hidroemisë

Sipërfaqet në të cilat do të kultivohen bashkësitë e bimëve të ndryshme në hapësirat e rikultivuara, do të shërbejnë si kullosa për fitimin e ushqimit të bagëtisë si dhe livadhe për vende rekreative.

Livadhet dhe kullosat artificiale në krahasim me ato natyrore kanë përparësi të mëdha si:

- Japin rendimente me të larta,
- Krijojnë masë me te madhe vegjetative e cila është e nevojshme për terrenet rekreative,
- Sistemin e bollshëm rrënjor lidhin tokën dhe mbrojnë atë nga erozioni.
- Bari propozuar në këtë projekt është bari që adaptohet lehtë dhe në përzierje lufton për hapësirë. Hyn në grupin e barërave të ulëta dhe mesatarisht të larta.
- Krijon mbulesë të mirë bimore dhe mbron token nga erozioni,
- Rritet shpejtë dhe ripërtëritet mirë,
- I përshtatet klima e lagësht dhe ka nevojë për ujë, i përshtatshëm për tokat alkalike.

Lloji i barit të propozuar:

✚ Loietto Perenne “Ventoux”	15.0 %
✚ Dactylis Glomerata “Amba”	10.0 %
✚ Festuka Arundinacea “Fuego”	20.0 %
✚ Festuka Ovina “Ridu”	10.0 %
✚ Festuka Rubra “Echo”	10.0 %
✚ Festuka Pratense “Senu P.”	10.0 %
✚ Fleolo Pratense “Alma”	5.0 %
✚ Ginestrino “Leo”	5.0 %
✚ Bromus Inermis	5.0 %
✚ Trifoglio Ibrido “Aurora”	5.0 %
✚ Poa pratensis “Balin”	5.0%

Rikultivimi biologjik me mbjelljen horizontale të drunjëve

Bima më e përshtatshme për këtë mënyrë të rikultivimit është Shelgu (lat.salix). Shelgu i bardhë (lat. Salix.) është bimë e familjes Salicaceae dhe rritet në lartësi deri në 25m mbi tokë. Rritet zakonisht në vendet me lagështi, krijon masë të bollshme drurore të nevojshëm për këtë formë të rikultivimit.

		<p>Rikultivimi i plotë biologjik - Mbjellja e Bredhit (Picea omorica)</p> <p>Bima e cila është zgjedhur për rikultivimi të plotë pas rehabilitimit të hapësirës së Vendburimit të harcбургitëve Gllama, është bredhi – Picea omorica, arsyeja pse zgjodhëm këtë bimë është se: ka vegetacion të bujshëm, është bimë gjethe mbajtëse, ka kurorë të gjelbërt edhe gjatë sezonës dimërore, atëherë kur të bimët gjetheramëse mungon vegetacioni, jep pamje të bukur peizazhit, freskon ambientin, me gjelbërimin e tij rregullon mikroklimen dhe nuk ka kërkesa të veçanta ndaj substratit.</p>
--	--	---

9. MENAXHIMI I MBETURINAVE		
9.1.	Plani për menaxhimin e mbeturinave	Mbeturinat e ngurta që mund të kemi nga procesi i përpunimit të harcбургitëve fillimisht deponohen dhe në baza mujore shkarkohen në deponi regjionale
9.1.1.	Magazinimi i përkohshëm i mbeturinave	Nuk kemi, përveç pjesëve rezervë të ndërruara të makinerisë, por edhe ato i shkarkojmë në baza mujore tek grumbulluesit e metaleve apo edhe të gomave
9.1.2.	Gjenerimi i mbeturinave sipas Katalogut Shtetëror të mbeturinave	Kemi mbeturina si në pikat: 4.1.; 4.2.; 4.3. dhe 4.16.
9.1.3.	Pranimi dhe klasifikimi i mbeturinave sipas llojeve (në rast të përpunim dhe riciklimi)	Nuk bëjmë riciklim
9.1.4.	Përshkrimi për trajtim, përpunim dhe riciklimi të mbeturinave	Nuk bëjmë
9.1.5.	Dërgimi për trajtim dhe riciklim të operatori tjetër- kontratë me kompaninë e Licencuar	Po, vajin e përdorur Shih Dokumentin i bashkangjitur

9.1.6.	Raportimi	Sipas ligjeve në fuqi në Republikën e Kosovës
10. RREZIKU NGA AKSIDENTET		
10.1.	Plani për pengimin e aksidenteve në rast të rrezikut/ plani i intervenimit të brendshëm dhe të jashtëm	<p>Çdo incident-fatkeqësi krijon nevojën për fillimin e veprimeve të ndryshme operacionale për shpëtimin e jetës të personave dhe pasurisë, krijon nevojën gjithashtu për veprime dhe operacione për stabilizimin e situatës.</p> <p>Reagimi i tillë përfshinë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • marrjen e lajmit prej punëtorëve, • paralajmërimin e personelit për menaxhim të aksidenteve, • paralajmërimin dhe evakuimin e personelit nga ndërtesa, • shpëtimin e individëve, • dhënien e ndihmës së parë për personat e lënduar, • mbajtjen e rendit në objekt, si dhe • kërkimin e ndihmës nga jashtë objektit. <p>Aktivizimi i Planit bëhet me marrjen e alarmit për emergjencë nga punëtorët apo individ tjerë. Pas orarit të punës lajmërohet emergjenca e qytetit.</p> <p>Komunikimi përreth vendit të ngjarjes do të bëhet si:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikimi gojor, • me telefon celular, • radio lidhje, • internet etj. <p>Çdo ekip intervenimi duhet të ketë nga një radio për komunikim intern me postin komandues. Komunikimi me emergjencat e qytetit dhe ato qeveritare bëhet me anë të telefonit.</p> <p>Trajnimi i ekipeve për intervenim të emergjencave dhe punëtorëve bëhet në bazë të:</p> <ul style="list-style-type: none"> • instruksioneve, • planeve dhe • programeve. <p>Më poshtë po japim planet, procedurat dhe udhëzimet për emergjenca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planin e programin për aftësimin e punëtorëve në kompani nga lëmia e mbrojtjes nga zjarri. 2. Planin e programeve të ushtrimeve për zjarrfikësit e kompanisë.

		<ol style="list-style-type: none"> 3. Planin e programeve për dhënien e ndihmës së parë. 4. Udhëzimi për mbrojtje të objekteve nga kurdisja e mjeteve zjarr-shpërthyes dhe eksplozuese 5. Procedurës për evakuim 6. Procedurës për rastet e fatkeqësive natyrore (tërmete, vërshime) 7. Procedurës në raste zjarri 8. Procedurës për rastet e emergjencave tjera.
10.1.1.	Përdorimi i substancave të rrezikshme kimike dhe preparateve, planifikimi i masave për zëvendësimin e tyre	Nuk kemi
10.1.2.	Masat për parandalimin e aksidenteve dhe zvogëlimin i pasojave	Sipas projekteve të paraqitura më herët në MMPH për pëlqim mjedisor
10.1.3.	Raporti mbi gjendjen e sigurisë	Gjatë shpuarjes së vrimave për minim në fushën e minim, punëtorët duhet të kenë pajisjet e sigurisë si kapela minatorësh, dorëza, këpucë, maska, antifona. Gjithashtu me rastin e minimit duhet të jetë në funksion alarmi përkatës. Përveç pajisjeve të përmendura më lart te gurthyesi duhet të ekzistojnë edhe tabelat përkatëse se kush mund të ofrohet pajisjeve e kush jo. Gjithashtu edhe te seperacioni, por te këto dy pika duhet edhe të përdorin maskat kundët gazit dhe pluhurit. Të gjitha këto i kemi në funksion në kompaninë tonë.
10.1.4.	Plani për mbrojtjen nga zjarri	<p>Personeli</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zyrtari për zjarrfikje dhe shpëtim 2. Tre zjarrëfiksa profesional <p>Pajisjet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Një hidrant të brendshëm të kompletuar dhe një apo më shumë hidrantë të jashtëm me pajisje 2. Aparatë për fikje të zjarrit që mund të jenë: <ul style="list-style-type: none"> • Aparatë për fikje të zjarrit fillestar “S” - 9kg-----copë • Aparatë për fikje të zjarrit fillestar “S” - 6kg-----copë • Aparatë për fikjen e zjarrit fillestar “S” - 12kg ----- copë • Aparatë për fikjen e zjarrit fillestar “S” - 50kg ----- copë

		<ul style="list-style-type: none"> • Aparate për fikjen e zjarrit fillestar “Co2” - 5kg-----copë • Aparate për fikjen e zjarrit fillestar “Co2” - 10kg----- copë • Aparate për fikjen e zjarrit fillestar “Hall” - 6kg-----copë <p>Pajisjet e nevojshme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uniforma të kompletuara për zjarrëfiksa-----, ----copë • Helmeta-----copë • Rrypa për zjarrëfiksa të kompletuar -----copë • Maska për frymëmarrje të thjeshta ----- copë • Aparate të izoluara për frymëmarrje tip AURER ----- copë • Reflektorë dore-----.- copë • Litar për vetëshpëtim----- copë • Tyta(fiskaja)speciale për fikje të zjarrit----- copë • Radio motorola për komunikim të brendshëm-----..... ---- copë • Pompa për thithjen e ujit në raste të vërshimit-----.... -----copë • Rroba izoluese të gomës të kompletuara me dorëza dhe çizme për materie të rrezikshme-----copë
<p>11. MASAT NË RASTET E PUNES JO STABILE TË IMPIANTIT</p>		
<p>11.1.</p>	<p>Përshkrimi i ekspozimit të ndikimeve negative në mjedis.</p>	<p>Në bazë të rregullave mbi mbrojtjen dhe sigurinë në proceset tekniko- teknologjike duhet mirren të gjitha masat e nevojshme, dhe atë:</p> <ul style="list-style-type: none"> -të gjitha pajimet në shpim, përgatitje, ngarkim dhe transport duhet të jenë të pajisura me mjete të rregullta për mbrojtje në punë, - pajimet duhet të kenë ndriçimin dhe sinjalizimin në gjendje të rregullt, -në fillim të ndërrimit, çdo pajisje duhet të kontrollohet në mënyrë detale nga personat përgjegjës dhe të japë mendime për gjendjen e pajimeve (kontrollon frejtë, timonin, ujin, vajin, ndriçimin,) etj. -udhëheqësi teknik dhe personi përgjegjës për mirëmbajtje, më së paku njëherë në muaj bënë kontrollimin detal të pajimeve, - pajimet për ngarkim dhe transport nuk duhet të tej-ngarkohen, - drejtimin e mjeteve për ngarkim dhe transport nuk mund ta bëjë punëtori i pakualifikuar, - parkimi i të gjitha pajimeve, duhet të bëhet në vendet e caktuara ku nuk mund të kenë qasje ti

		<p>aktivizoji personi i pa autorizuar,</p> <p>-rrugët në fushën e shfrytëzimit duhet të jenë të mirëmbajtura dhe të pajisura me shenja të trafikut.</p> <p>-shkarkimi i mjeteve transportuese duhet të kontrollohen nga punëtorët ndihmës, sidomos kur punohet në sheshet e punës afër shpatit të shkallës,</p> <p>-njësia punuese e prodhimit të harcбургitit duhet të jetë gjithmonë e pajisur me një auto - mjet kujdestar për dhënien e ndihmës në raste aksidenti,</p> <p>-udhëheqësi i njësisë punuese është i obliguar që për punëtorët të lëshojë udhëzimet e punës, varësisht nga vendi i punës,</p> <p>-tërhiqet vërejtja të gjithë manipulueseve me lopata ngarkuese dhe me ekskavator për mundësin e rrëshqitje të blloqeve nga anësorët e mjeteve transportuese, me që rast mund të pasojë dëme materiale ose aksidentale,</p> <p>-për mirëmbajtjen e rrugëve në mihje dhe platon e separacionit, me qellim të pengimit të ngritjes së pluhurit, duhet të përdorët pajisja e veçantë për spërkatje me ujë.</p>
11.1.1.	Ndërprerja momentale e punës së impiantit	Vetëm kur ka ndërprerje të rrymës, apo ndonjë avarie tjetër, përndryshe janë afatet ligjore për ndërprerje të aktivitetit
11.1.2.	Ndërprerja e punës	Sipas ligjit me të cilin edhe jemi licencuar
12. Ndikimi i mundshëm i ndotjes në shëndetin e njeriut		Nuk kemi ndotje e cila mund të ndikojë në shëndetin e njeriut drejtpërdrejtë.
13. Shtojcat		<p><u>Vërejtje: Në pamundësi të futen brenda materialit më poshtë po i bashkëngjisim dokumentet përkatëse dhe shtojcat grafike:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Certifikata e Regjistrimit të Biznesit me Shifrat e veprimtarive 2. Pëlqimi nga MMPH 3. Leja mjedisore 4. Pëlqimi komunal 5. Kopja e Planit dhe Fleta poseduese 6. Plani me koordinata

	7. Licenca e shfrytëzimit8. Raportin e analizave të pluhurit total të depozituar9. Raportin matjeve të nivelit të Zhurmës10. Skema e Gurthyesit me Separacion

